

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Irská pojistka v kontextu brexitu

Kateřina Mihlová

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra politologie a mezinárodních vztahů
Studijní program Mezinárodní teritoriální studia
Studijní obor Mezinárodní vztahy – britská a americká studia

Bakalářská práce

Irská pojistka v kontextu brexitu
Kateřina Mihlová

Vedoucí práce:

PhDr. Zdeněk Sychra Ph.D.
Katedra politologie a mezinárodních vztahů
Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně, s použitím odborné literatury a pramenů uvedených v seznamu, který je součástí této bakalářské práce.

Dále prohlašuji, že veškerý software, použitý při řešení této bakalářské práce, je legální.

.....

podpis

V Plzni dne 30. dubna 2021

Kateřina Mihlová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce PhDr. Zdeňkovi Sychrovi, Ph.D. za cenné profesionální rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

Úvod.....	2
1 Metodologie.....	4
2 Historie významu irské pojistky	7
2.1 Konflikt v Severním Irsku a Velkopáteční dohoda	7
2.2 Irská republika před vstupem do EU a následná změna postavení.....	8
3 Teoretická východiska.....	10
3.1 Teorie vzájemné závislosti v kontextu irské pojistky	10
3.2 Teorie her v kontextu irské pojistky	12
4 Pozice klíčových stran ve vyjednávání dohody o vystoupení.....	13
4.1 Pozice Spojeného království	13
4.1.1 Pozice Severního Irska.....	14
4.2 Pozice EU a Irské republiky.....	14
5 Irská pojistka za vlády Theresy Mayové	16
5.1 Společné prohlášení vyjednavců EU a Spojeného království z 8. prosince 2017.....	17
5.2 Protokol Irsko/Severní Irsko v návrhu dohody o vystoupení z 28. února 2018	19
5.3 Návrh dočasného celního režimu	22
5.4 Společné prohlášení vyjednavců z 19. června 2018.....	23
5.5 Plán Checkers.....	24
5.6 Protokol Irsko/Severní Irsko v návrhu dohody o vystoupení z 14. listopadu 2018.....	25
5.7 Štrasburská dohoda z 11. března 2019.....	28
6 Irská pojistka za vlády Borise Johnsona.....	29
6.1 Návrh Spojeného království na nový Protokol Irsko/Severní Irsko	30
6.2 Finální Protokol Irsko/Severní Irsko.....	32
7 Komparace výsledného Protokolu Irsko/Severní Irsko během vlády Theresy Mayové a během vlády Borise Johnsona	34
7.1 Postoj vlády Theresy Mayové.....	35
7.2 Výsledný Protokol Irsko/Severní Irsko Theresy Mayové	36
7.3 Postoj vlády Borise Johnsona.....	36
7.4 Výsledný Protokol Irsko/Severní Irsko Borise Johnsona.....	37
Závěr	38
Seznam literatury	41
Cizojazyčné resumé	49

Úvod

V roce 2016 vyhlásilo Spojené království referendum o setrvání v EU, ve kterém se Britové rozhodli pro vystoupení z EU. Úmysl vystoupit z EU byl oficiálně vyhlášen 29. března 2017 a od tohoto data běžela dvouletá lhůta pro nalezení dohody o vystoupení. V praxi tato lhůta trvala až do konce prosince roku 2020. Jedním z hlavních důvodů neustálého prodlužování jednání mezi EU a Spojeným královstvím o brexitu byla tzv. irská pojistka. Za dobu členství Spojeného království v EU vznikly velmi úzké vazby nejen mezi Spojeným královstvím a EU, ale také mezi Spojeným královstvím a Irskem. Vystoupení Spojeného království z EU má na Irskou republiku větší dopad než na kterýkoli jiný členský stát EU. Irská republika je jediným členským státem, který má pozemní hranici se Spojeným královstvím. Brexit má zásadní dopad na obchod a přeshraniční styk mezi Irskou republikou a Spojeným královstvím. Bylo tedy nutné, aby vznikla dohoda, která bude blíže specifikovat i budoucí vztah mezi Irskou republikou a Spojeným královstvím. První dohoda vznikla za vlády Theresy Mayové. Součástí této dohody byla irská pojistka, jejímž cílem bylo zajistit, aby hranice mezi Severním Irskem a Irskou republikou zůstala propustná pro lidi a zboží. Mimo jiné se tak mělo zabránit vytvoření tvrdé hranice a zažehnat hrozbu opakování násilností v Severním Irsku jako před rokem 1998. Konflikt v Severním Irsku byl ukončen Velkopáteční dohodou, přičemž tato dohoda není pouze záležitostí Severního Irska, ale ve skutečnosti ji lze chápat jako dokument ústavních inovací pro Spojené království a Irsko. Po dvaceti letech přichází naléhavá potřeba provést tuto inovaci znovu v podobě irské pojistky. V Severním Irsku by tak musela nadále platit část pravidel jednotného trhu EU a Británii by to udrželo v bezcelní zóně EU. S touto skutečností řada britských politiků nesohlasila. Obávali se, že irská pojistka bude využita k trvalému uvěznění Spojeného království v celní unii EU, což bude zemi bránit v uzavírání vlastních obchodních dohod. Za vlády Borise Johnsona se tak nakonec podařilo vyjednat, že se Severním Irskem bude zacházet jinak než se zbytkem Velké Británie a v některých oblastech se bude řídit pravidly EU.

Práce si dává za cíl zanalyzovat průběh jednání o podobě dohody o vystoupení mezi Spojeným královstvím a EU. Záměrem analýzy je zjistit, k jaké došlo proměně dohody o vystoupení z hlediska nastavení irské pojistky a kdo bude z nové dohody více profitovat.

Práce poskytuje odpovědi na otázky, proč britská vláda neakceptovala původní dohodu a proč EU na irské pojistce trvala. Součástí práce je také odpovědět na otázku, co vedlo k tomu, že nový návrh nastavení irské pojistky byl akceptován ze strany EU i Spojeného království. K tomu bychom, byli schopni na tyto otázky odpovědět, je potřeba zaměřit se na průběh jednání a názory klíčových představitelů Velké Británie, Severního Irsku, Irské republiky a EU.

1 Metodologie

Tato práce je zaměřena na analýzu irské pojistky, kterou lze blíže specifikovat jako nastavení budoucích vztahů mezi Spojeným královstvím a Irskou republikou po brexitu. Pojem irská pojistka se poprvé objevil v dohodě o vystoupení od Theresy Mayové. Jednalo se o ujednání o irských hranicích, které mělo zajistit, aby tyto hranice zůstaly otevřené i po vystoupení Spojeného království z EU, a chránit ustanovení Velkopáteční dohody. Spojené království i EU se shodly na potřebě irské pojistky, aby se předešlo obnovení fyzických kontrol a infrastruktury na irských hranicích. Zavedení irské pojistky v praxi se však stalo jedním z klíčových problémů dohody o vystoupení a samotná podoba irské pojistky se během jednání o brexitu několikrát změnila. (Institute for Government 2020)

V první části práce je představen historický kontext významu irské pojistky, který je nedílnou součástí potřebnou pro pochopení celé problematiky. V rámci historického kontextu bude práce zaměřena na konflikt v Severním Irsku, který probíhal na konci minulého století a na Velkopáteční dohodu, která tento konflikt ukončila. Nezbytné je také zaměřit se na postavení Irské republiky před vstupem do EU a na následnou proměnu vztahů mezi Spojeným královstvím a Irskou republikou. Dále jsou využity teoretické přístupy, na základě kterých lze lépe pochopit vzájemné vztahy EU a Spojeného království.

Pro vysvětlení problematiky irských hranic je v práci využita teorie vzájemné závislosti. Na základě teorie vzájemné závislosti lze vysvětlit dopad brexitu na britsko-irské vztahy a následné pochopení, proč vznikla irská pojistka a jaké postoje Spojené království a Irsko zastávaly během vyjednávání nové dohody. Robert O Keohane a Joseph Nye hovoří o vzájemné závislosti jako o „*vzájemných vztazích mezi aktéry, které vycházejí z mezinárodních transakcí – toků peněz, zboží, lidí a zpráv přes mezinárodní hranice*“ (Keohane - Nye 1977: 8) Vzájemná závislost má značný vliv na světovou politiku a chování států. Ve světové politice způsobuje vzájemná závislost vzájemné účinky mezi zeměmi nebo mezi aktéry v různých zemích. (Keohane - Nye 1977: 23-24) Abychom správně chápali vzájemnou závislost, je nutné rozpoznat pouhou vzájemnou propojenost a vzájemnou závislost. V rámci vzájemné závislosti musí transakce mezi státy zahrnovat určité náklady. Mezi státy tedy musí vzájemná interakce přinášet výhody, které by jinak neměly, a naopak v případě, že by byla vzájemná interakce přerušena, by se objevily

ztráty. Vzájemná závislost je také vysvětlením vzniku určitého typu státních zájmů tzv. vzájemných zájmů. Takové zájmy se objevují především v prostředí mezinárodních institucí. Dochází k tomu, že se státy při maximalizaci svých zisků nerozhodují pouze na základě vlastního jednání, ale také na základě jednání ostatních států v dané instituci. (Karlás 2004: 10-14)

Dále je v práci využita teorie her. Na základě teorie her, konkrétně dilematu vězně, lze vysvětlit, jak se Spojené království a EU ocitly v průběhu vyjednávání brexitu ve slepé uličce a proč došlo k vytvoření nové dohody. Teorie her je matematická teorie zaměřená na rozhodování racionálních hráčů, kteří jsou na sobě závislí. Tato teorie se využívá v situacích, kdy hráč potřebuje ke svému rozhodnutí znát rozhodnutí ostatních hráčů. Teorie her pracuje s předpokladem, že jsou hráči racionální a očekává, že se hráči snaží maximalizovat své zisky. V momentě, kdy se objeví situace se dvěma či více hráči, ve které je možné určit výplaty a důsledky, je možné využít teorii her k predikci nejpravděpodobnějšího výsledku. Jedním z nejznámějších typů her je dilema vězně. Tato hra je založena na příkladu dvou zločinců, které nelze usvědčit. Tito zločinci jsou vyslýcháni každý zvlášť a nemohou spolu komunikovat. Pro oba vězně je výhodnější, když se nepřiznají, ale ani jeden nemůže s jistotou vědět, že se ten druhý nepřizná. Zároveň v případě, že by se jeden z nich přiznal je to výhodnější než společné přiznání a pro druhého by to znamenalo značné sankce. Hráči mají tedy možnost spolupracovat či nespolečně pracovat a rozhodnutí druhého hráče může nepříznivě ovlivnit jejich situaci. (Barnier – Hayes 2021)

Jádro práce je zaměřeno na samotnou analýzu jednání o irské pojistce a názorů hlavních představitelů při vyjednávání. Za pomoci teorie vzájemné závislosti bude vysvětleno, proč bylo tak obtížné vyřešit situaci na irských hranicích. Z pohledu teorie her bude zkoumáno, jak postoje jednotlivých stran komplikovaly vyjednávání. Na základě této analýzy lze vyhodnotit, kdo bude z nové dohody více profitovat. Komparace irské pojistky za vlády Theresy Mayové a za vlády Borise Johnsona umožní zjistit, k jaké došlo proměně dohody o vystoupení a z jakých důvodů na ni obě strany při vyjednávání přistoupily. V rámci této komparace bude sledován rozdíl mezi postojem vlády Theresy Mayové a postojem vlády Borise Johnsona při vyjednávání. Dále bude komparace zaměřena na ty části výsledné dohody Theresy Mayové a Borise Johnsona, které byly změněny.

Irská pojistka je poměrně nové, ale hojně zpracovávané téma, neboť se jedná o jednu z klíčových překážek pro vytvoření dohody o brexitu. Téma se často objevuje v odborných periodikách a existuje i řada odborných studií zabývajících se brexitem a problematikou irských hranic. Primárním zdrojem bakalářské práce jsou společná prohlášení a návrhy dohody o vytupení, které jsou pravidelně zveřejňovány na oficiálních webových stránkách EU. Práce čerpá také ze zahraničních odborných článků publikovaných v renomovaných periodikách. Jelikož se jedná o aktuální téma, je potřeba se pro vytvoření práce zaměřit na britská, irská a světová média. Práce tedy využívá také informace z relevantních novinových článků. Dalším zdrojem informací jsou oficiální webové stránky vlády Spojeného království, vlády Irské republiky a vlády České republiky.

2 Historie významu irské pojistky

Vzájemné vazby mezi Spojeným královstvím a Irskem mají již dlouhou historii. Mezi lety 1541 až 1801 bylo Irsko v personální unii s Anglií. V roce 1801 vznikl zákon o Unii, který sloučil Anglii a Irsko do jednoho celku. V Irsku však stále přetrvávaly snahy o nezávislost. Tyto snahy vyvrcholily v roce 1916 a vedly k občanské válce a k rozdělení Irska. Na jihu Irska vznikl samostatný stát tvořen 26 kraji a 6 krajů na severu zůstalo součástí Anglie. Následně se v Severním Irsku vyvinuly dvě vize národní identity a národní příslušnosti. Jednalo se o nacionalisty, kteří chtěli velké sjednocené Irsko, a unionisty, kteří chtěli zůstat součástí Spojeného království. Tato situace vedla k desetiletí nepokojů a konfliktů. Řešení konfliktu v Severním Irsku přinesla až Velkopáteční dohoda z roku 1998. Tato dohoda představovala bezprecedentní spolupráci mezi irskou a britskou vládou a je zárukou míru a bezpečnosti na celém irském ostrově. (Gillespie 2019)

2.1 Konflikt v Severním Irsku a Velkopáteční dohoda

K vyvrcholení konfliktu v Severním Irsku došlo v 60. letech, kdy byla vytvořena kampaň za občanská práva. Jednalo se o nenásilnou kampaň, která si kladla za cíl chránit občanská práva katolíků. Stát však na tuto kampaň reagoval užitím síly. V katolické komunitě se následně začali objevovat lidé (republikáni), kteří zahájili novou kampaň zahrnující násilí. Cílem této kampaně bylo potlačit britskou nadvládu a ukončit rozdělení Irska. Stejně tak se v protestantské komunitě objevovali lidé (lojalisté), kteří využívali ozbrojenou sílu na ochranu spojení s Británií. Většina katolíků (nacionalistů) a protestantů (odborářů) nepodporovala užití násilí. Avšak teroristická kampaň vedená republikány a lojalisty a kampaň státu v boji proti terorismu způsobila, že konflikt v Severním Irsku byl definován rozšířeným násilím. Konflikt v Irsku se tak stal násilným, sektářským konfliktem, který probíhal mezi lety 1968 až 1998. (Peacebuilder 2021)

Po letech bojů došlo v 90. letech ke změně v regionu, když IRA¹ oznámila, že zastavuje bombardování a střelby. Tato situace představovala příležitost pro řešení problémů mezi nacionalisty a unionisty. V roce 1998 byla podepsána Velkopáteční dohoda (známá také jako Belfastská dohoda), která oficiálně ukončila konflikt v Severním Irsku. Na základě dohody byla vytvořena nová vláda, která podporovala sdílení moci mezi nacionalisty a unionisty. Dále bylo vytvořeno Shromáždění Severního Irska, které mělo přimět obě

---

¹ Irská republikánská armáda

strany ke spolupráci. Shromáždění získalo také práva na některá rozhodnutí, která dříve náležela Londýnu. Za účelem zlepšení vztahů mezi Severním Irskem a Irskou republikou byly zřízeny přeshraniční organizace. (BBC News 2018) Cestovní ruch a obchod začal vzkvétat. Každý den překročí hranici přibližně 6000 nákladních vozidel a 7000 dodávkových vozidel. Téměř 30% mléka vyrobeného v Severním Irsku se zpracovává na Jihu. Třetina veškerého vývozu Severního Irsku směřuje do Irské republiky. Dokonce v roce 2011 Alžběta II uskutečnila historicky první návštěvu Irské republiky. Taková návštěva by se o generaci dříve jen těžko uskutečnila. (McGreevy 2019)

Velkopáteční dohoda ale nevyřešila všechny problémy. Přes značné zlepšení situace docházelo stále k občasným nepokojům. Objevila se obvinění ze špionáže. Některé politické strany uvedly, že nemohou navzájem spolupracovat. Stále se objevovaly menšiny, které reagovaly násilně na mírový proces. V roce 2002 bylo dokonce Shromáždění Severního Irsku pozastaveno a jeho rozhodovací pravomoci byly navráceny vládě Spojeného království. V roce 2007 však Shromáždění získalo moc zpět. (BBC News 2018)

Problematika irských hranic se stala „spící záležitostí“ až do brexitu. Hranice se stala neviditelnou díky funkční integraci Severu a Jihu. Brexit tento příznivý vývoj přímo ohrozil, neboť jedním z možných scénářů po odchodu Spojeného království z EU bylo i znovuzavedení nepropustné hranice mezi Spojeným královstvím a Irskou republikou. To by mělo nepříznivý dopad na jejich politické a hospodářské cíle, poškodilo by to stávající opatření a způsobilo nové problémy. (Anderson 2018)

2.2 Irská republika před vstupem do EU a následná změna postavení

Většina globální komunity považovala Irsko před vstupem do EU za bezvýznamný ostrov, který více než 50 let po vyhlášení nezávislosti na Velké Británii stále nenašel své místo ve světě. Irská ekonomika byla závislá na britském trhu a země trpěla chudobou, masovou nezaměstnaností a emigrací. Irští političtí představitelé však byli přesvědčení, že jejich příležitost na příznivější budoucnost je právě EU. Irsko však nechtělo vstoupit do EU bez Spojeného království, jehož žádost byla dvakrát vetována ze strany Francie. V roce 1972 nakonec byla podepsána smlouva o přistoupení. Referendum konané v květnu 1972 potvrdilo vstup Irsku do EU s 83 % voličů podporujících členství. (European Commission 2021)

Od prvních dnů členství měly irské elity k EU naprosto odlišný přístup než jejich britské protějšky. Irové pohlíželi na evropskou integraci jako na racionální proces a mechanismus řešení problémů regionální kolektivní akcí. EU tak měla zajistit prospěch zejména malým státům v mezinárodním kontextu. Jinak řečeno, EU nabídla Irsku způsob, jak snížit jeho nadměrnou závislost na Velké Británii a zprostředkovat asymetrický dvoustranný vztah mezi velkým a malým státem. (O'Brennan 2019) Členství v EU tedy představovalo pro Irsko značné výhody. Odhaduje se, že od počátku irského členství bylo vytvořeno 978 000 pracovních míst a došlo k rapidnímu nárůstu obchodu. Irské zahraniční investice vzrostly z 16 milionů EUR v roce 1972 na více než 30 milionů EUR v roce 2015. Mimo to se začaly irské názory odrážet v politice EU vůči zbytku světa. (European Commission 2021)

Irsko se postupem času přesunulo z periferie do hlavního proudu EU, zatímco Spojené království se vydalo opačným směrem. Rozhodnutí Spojeného království opustit EU jen upevnilo Irsko ve snaze angažovat se v evropské integraci co nejvíce, navzdory vedlejším škodám, které brexit představuje pro Irsko. Po hlasování o brexitu vydalo Irsko důraznou zprávu, ve které se zavázalo, že nebude následovat Spojené království z EU a nevymění členství v EU za návrat k historicky asymetrickému vztahu se Spojeným královstvím. Irsko tak získalo privilegované postavení jako členský stát EU při vyjednávání budoucích vztahů se Spojeným královstvím a byla vetována jakákoliv dohoda, která neobsahovala doložku o irské pojistce. (O'Brennan, John 2019)

3 Teoretická východiska

V následujících podkapitolách bude na základě teorie vzájemné závislosti vysvětlena vzájemná provázanost mezi Spojeným královstvím a Irskem. Bude zde také vysvětleno, jakou brexit představuje hrozbu pro vztah mezi Spojeným královstvím a Irskem. V další podkapitole bude za pomoci teorie her objasněno, jak se vyjednávání dostala do slepé uličky.

3.1 Teorie vzájemné závislosti v kontextu irské pojistky

Typickým příkladem prostředí, kde dochází ke vzájemné závislosti mezi státy je EU. Evropská integrace podporuje vzájemnou závislost mezi členskými státy. Dochází k prohlubování hospodářských a politických vazeb v rámci kolektivní národnostní struktury. Tím je posilována mezistátní důvěra a vzájemná závislost. Spojené království a Irsko vstoupily do EU v roce 1973. Společné členství v EU vedlo k nárůstu vzájemné závislosti v rámci prohlubování jednotného trhu. Ona vzájemná závislost vedla k nárůstu vzájemné důvěry mezi Spojeným královstvím a Irskem. (O'Brennan 2019) Dá se tedy říci, že jejich hospodářské a politické vztahy do značné míry závisely na členství v EU. Výsledek britského referenda o odchodu z EU vyvolal celou řadu nejistot. Začalo se řešit, jak brexit ovlivní mírový proces v Severním Irsku podpořený Velkopáteční dohodou. Dále se řešilo, jak prosazovat hranici mezi Severním Irskem a Irskou republikou pro volný pohyb osob a zboží. Otázkou bylo také, jak zachovat spolupráci mezi Severním Irskem a Irskou republikou a mezi Spojeným královstvím a Irskou republikou. (Sargeant 2020)

Důležitou roli v mírovém procesu a v rámci sjednání a prosazování Velkopáteční dohody sehrála EU. Právě EU usnadňovala kontakt mezi Spojeným královstvím a Irskem, podporovala přes-hraniční spolupráci a hospodářskou obnovu. EU měla tedy přímý význam pro instituce dohody a podporovala mír a snahy o usmíření. Mír a bezpečnost na britsko-irských hranicích byl znovu ohrožen s vyhlášením brexitu. Odchod Spojeného království z EU znamená, že Severní Irsko je jedinou částí Spojeného království, která má pozemní hranici s EU.² Brexit tak ohrozil otevřenost hranic, které byly do té doby zajištěny členstvím v EU. (O Connell 2021) Důležité je také zmínit, že EU poskytuje Severnímu Irsku financování prostřednictvím programu PEACE. Tento program je určen

---

² S výjimkou Gibraltaru, ale to je zámořské území Spojeného království

na podporu sociální a ekonomické soudržnosti mezi komunitami v Severním Irsku a v pohraničních oblastech Irské republiky. Má tedy napomáhat mírovému procesu skrze dialog, partnerství a přeshraniční spolupráci. První program financování PEACE byl schválen v roce 1995 a od té doby proběhly další tři programy. I tato forma podpory míru ze strany EU se však stala ohroženou po vyhlášení brexitu. (Sargeant 2020)

„Vztah Irska a Spojeného království prošel historickým cyklem závislosti, nezávislosti a vzájemné závislosti v rámci EU“ (Gillespie 2017). Navzdory zásadním rozdílům v rozloze a moci mezi těmito ostrovy, byly jejich vztahy vždy zprostředkovávány a vyváženy širšími evropskými aliancemi. Členství Irské republiky v EU usnadnilo Irsku snížit ekonomickou a kulturní závislost na Spojeném království. (Gillespie 2017) Irsko je ale stále významně propojené s britskými trhy a členství v EU toto spojení výrazně prohloubilo. Přibližně 80 % zboží je přepravováno z Irské republiky do Spojeného království nebo alespoň přes Spojené království. Dále dovoz ze Spojeného království za rok 2019 představoval 41 % irského dovozu potravin a 55 % irského dovozu paliv. Pro irskou vládu tato vysoká míra ekonomické integrace se Spojeným královstvím představuje významný problém. Po vyhlášení brexitu byl očekáván negativní dopad na irskou ekonomiku. Irská vláda tak požadovala zajištění co možná nejužších obchodních vztahů mezi Spojeným království a EU. (Sargeant 2020)

Na druhé straně Irsko představuje pro Spojené království taktéž významného obchodního partnera. V současné době je to pátý největší exportní trh Spojeného království a sedmý největší zdroj dovozu. V roce 2019 měl britský vývoz do Irska hodnotu 40 miliard GBP a dovoz z Irska činil 30 miliard GBP, což mělo za následek obchodní přebytek ve výši 10 miliard GBP. Spojené království mělo s Irskem přebytek jak ve zboží, tak ve službách. Irsko představuje 5,8 % vývozu Spojeného království a 4,2 % veškerého dovozu Spojeného království. Mezi lety 1999 a 2019 zde byl každoročně obchodní přebytek s Irskem. (Ward 2021)

3.2 Teorie her v kontextu irské pojistky

Vznik požadavku na irskou pojistku vedl ke klasickému dilematu vězně. Na jedné straně je EU zastupující zájmy Irské republiky zavedením irské pojistky do dohody o brexitu. Na druhé straně je Spojené království, které s původní irskou pojistkou nesouhlasí a požaduje novou dohodu. Obě strany mají možnost spolupracovat nebo nespolupracovat. Pokud se rozhodnou spolupracovat mohou dosáhnout kompromisu. V opačném případě, pokud spolupracovat nebudou, může nastat situace, která bude představovat horší stav, tedy brexit bez dohody.

Při jednání o brexitu EU požadovala od Spojeného království záruku v podobě irské pojistky. Tato pojistka měla zajistit, aby hranice mezi Severním Irskem a Irskou republikou zůstala propustná pro volný pohyb osob a zboží, a to minimálně do doby, než budou vyjednány nové obchodní vztahy. Jednalo se o požadavek EU, který by představoval jedinečné okolnosti na ostrově Irsko. Původně EU trvala na tom, aby se irská pojistka vztahovala pouze na Severní Irsko, které by zůstalo v jednotném trhu a celní unii EU. Dalším návrhem byla irská pojistka, která by se vztahovala na celé Spojené království. Znamenalo by to, že dokud by se Spojené království a EU nedomluvily na obchodních vztazích, zůstane Spojené království v celní unii s EU a Severní Irsko z části v jednotném trhu EU. (Institute for Government 2020)

Spojené království tyto návrhy na irskou pojistku odmítalo. Na základě referenda z roku 2016 se britská vláda rozhodla vytvořit vlastní politiku, jinou než v rámci EU. Brexit měl pro Spojené království představovat způsob, jak se osvobodit od pravidel EU a irská pojistka by tomu bránila. Podle zastánců brexitu původní irská pojistka zasahovala do britské suverenity a považovali jí za nedemokratickou. (Jedlička 2019) Objevily se také obavy, že by Spojené království nemohlo vypovědět irskou pojistku.

Ve Velké Británii a EU panuje shoda, že irské hranice musí zůstat otevřené. Irská pojistka byla navržena tak, aby mezi Severním Irskem a Irskou republikou nevznikla žádná pevná hranice bez ohledu na výsledek budoucích obchodních jednání mezi Spojeným královstvím a EU. Jedná se o právně závaznou pojistnou smlouvu. Dlouhodobé neshody ohledně podoby irské pojistky však vedly k obavám, že dojde k brexitu bez dohody a strany by se tedy rozhodly nespolupracovat. V takovém případě by nebylo možné zajistit otevřené irské hranice prostřednictvím irské pojistky. (Meredith 2019)

Za účelem zajištění otevřených irských hranic bylo potřeba, aby Spojené království a EU spolupracovaly a dosáhly kompromisu. Nakonec se obě strany dohodly na novém protokolu Irsko/Severní Irsko. Protokol zajišťuje, aby byla dodržována pravidla EU pro zboží a cla v Severním Irsku a zahrnuje mechanismus souhlasu. Tato nová podoba irské pojistky připomíná dohodu, kterou původně navrhla EU a Spojené království ji odmítalo. Rozdíl je ale v tom, že tato dohoda obsahuje také mechanismus ukončení. (Institute for Government 2020) Nalezení dohody, která by vyhovovala všem, však trvalo dlouhé tři roky.

4 Pozice klíčových stran ve vyjednávání dohody o vystoupení

V následujících podkapitolách budou představeny postoje Spojeného království a EU na počátku vyjednávání brexitu. Zvláštní pozornost zde bude věnována situaci na ostrově Irsko.

4.1 Pozice Spojeného království

Vláda Spojeného království již v říjnu 2016 uvedla, že Parlament bude hlasovat o dohodě o vystoupení Spojeného království z EU. (Jack 2020) Theresa May poté vyhlásila v roce 2017 všeobecné volby v naději, že posílí svůj mandát při vyjednávání brexitu. Konzervativní strana však v těchto volbách ztratila parlamentní většinu a spolu s Demokratickou unionistickou stranou sestavily novou vládu. (Whitten 2020).

Ještě před začátkem vyjednávání, vláda Spojeného království stanovila tzv. červené linie. Jednalo se o oblasti vyjednávání, ze kterých vláda nehodlala ustoupit. (Menon 2020) Mezi červené linie patřilo opuštění jednotného trhu a celní unie EU, dále vystoupení z jurisdikce Evropského soudního dvora a ukončení volného pohybu osob. Zamezení vzniku tvrdé hranice na ostrově Irsko mezi červené linie Spojeného království nepatřilo. Cílem vlády bylo dosáhnout dohody, která by umožnila „obchod bez tření“ a spolupráci s EU v oblasti bezpečnosti. (Schnapper 2020)

V průběhu vyjednávání dohody o vystoupení se ukázalo, že je velmi komplikované nalézt dohodu, která by vyřešila situaci na ostrově Irsko po brexitu právě kvůli červeným liniím Spojeného království a EU. Uvnitř konzervativní strany ve Spojeném království se proto stále více objevovaly spory. Vznikla zde velká skupina zastánců „tvrdého“ brexitu, kteří

stále více upřednostňovali politiku minimální nebo žádné spolupráce s EU. V této skupině byl například i Boris Johnson. Na druhé straně byla menší skupina zbývajících členů Konzervativní strany, kteří byli pro „měkčí“ formu brexitu, který by znamenal blízké budoucí vztahy s EU. (Aidt – Grey – Savu 2021) Hlavní rozepří mezi těmito skupinami se stala irská pojistka.

4.1.1 Pozice Severního Irsku

Severoirská Demokratická unionistická strana po všeobecných volbách v roce 2017 doplnila vládu Theresy Mayové. Tato strana získala rozhodujících 10 křesel a měla velký vliv v rámci vytváření britské pozice při jednáních o brexitu. (BBC News 2017) Bylo paradoxem, že se stala tak důležitým aktérem kvůli výsledku referenda v Severním Irsku. Jednalo se o významnou stranu, která vedla kampaň za brexit v roce 2016. Severní Irsko ale v referendu v roce 2016 hlasovalo pro setrvání Spojeného království v EU, neboť brexit byl hrozbou pro mírový proces na ostrově Irsko. (Guelke 2019)

V rámci vyjednávání brexitu bylo důležité pro Severní Irsko, stejně jako pro Irsko zastupované EU nalézt řešení, jak zachovat mír na irských hranicích. Nezbytné bylo zajistit, aby irské hranice zůstaly otevřené. Zásadní problém nastal po vytvoření irské pojistky. Pro Demokratickou unionistickou stranu bylo nepřijatelné, aby pro Severní Irsko platily jiné podmínky než pro zbytek Spojeného království. Tento postoj ale neměl v Severním Irsku velkou veřejnou podporu. Demokratická unionistická strana však měla zásadní vliv na rozhodování o brexitu. (Guelke 2019)

4.2 Pozice EU a Irské republiky

EU na záměr Spojeného království vystoupit z Unie reagovala velmi smířlivě. Od počátku vyjednávání byla odhodlána dosáhnout budoucího blízkého partnerství se Spojeným královstvím. Zároveň oznámila, že „*Unie bude postupovat jako jeden celek a bude hájit své zájmy*“ (Evropská rada 2017c). Jako svůj hlavní zájem uvedla minimalizaci nejistoty, kterou Spojené království vyvolalo u občanů, podniků a členských států EU. (Evropská rada 2017c) Červené linie EU byly zachování integrity jednotného trhu, zachování jednoty EU a zabránění zavedení tvrdé hranice v Irsku. (Schnapper 2020)

Již od počátku vyjednávání se jako hlavní překážka k dosažení dohody o vystoupení jevila otázka irských hranic. Během vyjednávání brexitu bylo důležité nalézt funkční řešení na hranici mezi Irskem a Severním Irskem. Irsko je členským státem EU, a proto

EU po celou dobu vyjednávání zastupovala zájmy Irska a jeho požadavek, aby na irském ostrově nevznikla žádná pevná hranice. EU zastávala názor, že Spojené království musí přijmout odpovědnost za své rozhodnutí opustit Unii. Vystoupení Spojeného království vyvolalo nejistotu ohledně hranice u irského obyvatelstva. Podle EU by tak Spojené království mělo učinit návrhy, jak zabránit vzniku pevné hranice na irském ostrově. Pokud by návrh Spojeného království byl nepřijatelný pro Irsko, byl by nepřijatelný i pro celou EU. (Evropská rada 2017d)

5 Irská pojistka za vlády Theresy Mayové

Dne 29. března 2017 Spojené království oficiálně aktivovalo článek 50 s cílem vystoupit z EU. Článek 50 stanovil dvouletý časový rámec pro nalezení dohody o vystoupení, který měl skončit 29. března 2019. Tehdejší premiérka Theresa Mayová o záměru Spojeného království vystoupit z EU informovala v dopise adresovaném Evropské radě. Bývalá premiérka v dopise uvedla, že cílem Spojeného království je sjednat „*hluboké a výjimečné partnerství mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií zahrnující spolupráci v oblasti hospodářství a bezpečnosti*“ (Evropská rada 2017b). Již v tomto dopise apelovala na jedinečný vztah mezi Spojeným královstvím a Irskou republikou a taktéž na význam mírového procesu v Severním Irsku, kterému musí být věnována mimořádná pozornost v průběhu vyjednávání dohody o vystoupení. Uvedla, že Spojené království se bude snažit zamezit obnovení tvrdé hranice mezi Spojeným královstvím a Irskou republikou, aby nebyl narušen společný prostor cestování, který usnadňuje vzájemné vztahy, a aby nebyl ohrožen mírový proces v Severním Irsku. (Evropská rada 2017b)

Vyjednávání probíhalo ve dvou fázích. První fáze vyjednání byla zahájena v červnu 2017. Jedním z témat první fáze vyjednávání byla problematika irských hranic. (Evropská rada 2017a) Cílem bylo dosáhnout politické dohody o ochraně Velkopáteční dohody a zajistit tak spolupráci mezi Severním Irskem a Irskou republikou. Dalším důležitým cílem bylo zachovat právo osob narozených v Severním Irsku hlásit se k britské nebo k irské národnosti, popřípadě k oběma. Řešení irské situace musí být zároveň v souladu s fungováním vnitřního trhu, celní unie a s právním řádem EU. (Euroskop 2017)

Tuto dohodu však nebylo jednoduché nalézt. Na jedné straně Irsko zastupované EU požadovalo dohodu, která by zajistila, aby na irské hranici nevznikly žádné nové hraniční kontroly. Obávalo se, že by hraniční kontroly mohly narušit mírový proces na irském ostrově. Propustnou hranici chtělo také z ekonomických důvodů. Stejně tak se obávalo brexitu bez dohody, který mohl vážně poškodit irskou ekonomiku, protože Spojené království je největším obchodním partnerem Irska. Zde můžeme vidět, jak vzájemná provázanost těchto zemí komplikovala jednání o brexitu. Ideálním řešením pro Irsko by bylo, aby Spojené království zůstalo v celní unii a na jednotném trhu EU. Dalším řešením mohl být zvláštní status pro Severní Irsko, na jehož základě by dodržovalo pravidla EU. (Farrell 2017)

Na druhé straně se Spojené království nechtělo zavázat k setrvání v celní unii a na jednotném trhu EU. Někteří členové Konzervativní strany považovali toto setrvání v celní unii a na jednotném trhu EU za překážku při jednáních Spojeného království na světových trzích. Jiní byli otevřenější pro kompromisy a vyčkávali na kompromisy EU. Britská vláda také závisela na podpoře Demokratické unionistické strany. Tato strana uznávala důvody pro pokračující ekonomické vazby, ale zároveň odmítala návrhy, které by pro Severní Irsko znamenaly zvláštní postavení, neboť se obávala, že by to mohlo vést k oddělení Severního Irsku od Velké Británie a následnému „sjednocení“ irského ostrova. (Farrell 2017)

Během první fáze vyjednávání se obě strany shodly na tom, že pro Irsko je potřeba vytvořit specifické řešení. K průlomům ve vyjednávání došlo v prosinci 2017, kdy se strany shodly na řešení irské hranice. Řešení bylo součástí společného prohlášení z 8. prosince 2017.

5.1 Společné prohlášení vyjednávačů EU a Spojeného království z 8. prosince 2017

Ve společném prohlášení se Spojené království a EU shodly na tom, že zachování mírového procesu na ostrově Irsko je pro ně prioritou. Musí zajistit, aby Velkopáteční dohoda z roku 1998 byla dodržována ve všech jejích částech, včetně následných prováděcích dohod a ujednání i po vystoupení Spojeného království z EU. Spojené království se tak zavázalo k ochraně všech institucí a subjektů zřízených na základě Velkopáteční dohody. Taktéž se zavázalo, že bude usilovat o to, aby mezi Spojeným královstvím a Irskou republikou nevznikla tvrdá hranice. Obě strany se zavázaly ochránit integritu vnitřního trhu a celní unie EU. Spojené království a EU také budou nadále respektovat právo obyvatel Severního Irsku svobodně se rozhodnout, zda chtějí mít irské, nebo britské občanství, případně obojí. Obyvatelé Severního Irsku, kteří mají irské občanství tak budou mít stále práva občanů EU. Obě strany také uznaly právo Spojeného království a Irské republiky vytvářet vzájemná ujednání, která se týkají pohybu osob na jejich území. Strany se dohodly, že budou nadále financovat programy PEACE³ a INTERREG⁴. (European Commission 2017)⁵

---

³ Program EU pro mír a spolupráci v Severním Irsku

⁴ Program EU pro přeshraniční spolupráci mezi Severním Irskem, Irskem a Skotskem

⁵ Kapitola Ireland and Northern Ireland, s. 7-9

Velkopáteční dohoda zajistila také politickou, ekonomickou, bezpečnostní a hospodářskou spolupráci mezi Irskou republikou a Severním Irskem, a tím napomáhala jejich usmíření. Tato spolupráce byla ve velké míře realizována skrze právní a politický rámec EU. (European Commission 2017)⁶ Zde opět narážíme na vzájemnou závislost obou zemí. EU původně navrhovala, aby Severní Irsko bylo nadále v souladu s předpisy EU, s čímž nesouhlasila Demokratická unionistická strana, protože by to znamenalo zvláštní postavení pro Severní Irsko, na rozdíl od Británie. (Embury-Dennis 2017) Spojené království proto uvedlo, že po vystoupení z EU bude i nadále usilovat o ochranu této spolupráce, a to prostřednictvím nového vztahu mezi EU a Spojeným královstvím. V případě, že takový vztah nebude možné uskutečnit, Spojené království navrhne konkrétní řešení jedinečné situace na ostrově Irsko. V případě, že se strany neshodnou na řešení této situace, Spojené království se bude řídit pravidly vnitřního trhu a celní unie EU. Zároveň zajistí, aby mezi Severním Irskem a Irskou republikou nevznikly žádné regulační překážky, které nejsou v souladu s Velkopáteční dohodou. (European Commission 2017)⁷ Regulační odchylky mezi Spojeným královstvím a Severním Irskem by byly možné, pokud se britské právo odkloní od práva EU, ale pouze za předpokladu, že s tím bude souhlasit Parlament Severního Irska. Demokratická unionistická strana s tímto zněním byla nakonec ochotna souhlasit, protože by to platilo pouze po dobu přechodného období. Hlavním problémem tohoto prohlášení bylo to, že Spojené království slíbilo, že se vyhne tvrdé hranici na ostrově Irsko, aby ochránilo Velkopáteční dohodu, aniž by uvedlo konkrétní plán, jak toho docílit. (Embury-Dennis 2017)

I přes tyto nedostatky se mohlo vyjednávání o brexitu posunout do druhé fáze, kdy se jednalo o tom, jak bude přechodná fáze konkrétně vypadat. Brusel zároveň odmítl jednat o budoucím vztahu mezi EU a Spojeným královstvím, dokud nebude tato otázka vyřešena. (Schnapper 2020) Ve snaze nalézt řešení této otázky, zveřejnila Evropská komise v únoru 2018 první návrh dohody o vystoupení. Společné prohlášení posloužilo jako rámec, který stanovil základní body tohoto prvního návrhu Evropské komise. Součástí návrhu dohody o vystoupení byl Protokol Irsko/Severní Irsko, který stanovil podmínky irské pojistky. (European Commission 2017)⁸

---

⁶ Kapitola Ireland and Northern Ireland, s. 8

⁷ Kapitola Ireland and Northern Ireland, s. 8

⁸ Kapitola Ireland and Northern Ireland, s. 7-9

5.2 Protokol Irsko/Severní Irsko v návrhu dohody o vystoupení z 28. února 2018

Dne 28. února 2018 zveřejnila Evropská komise první návrh dohody o vystoupení Spojeného království z EU. Návrh vznikl na základě společného prohlášení vyjednávačů EU a Spojeného království z prosince 2017 a měl představovat návrh právních ustanovení po vystoupení Spojeného království z EU. Součástí tohoto návrhu byl Protokol Irsko/Severním Irsko, který představoval návrh právních ustanovení na ostrově Irsko. V dohodě bylo zdůrazněno, že část nebo celý tento protokol může přestat platit, pokud v budoucnu vznikne jiná dohoda mezi Spojeným královstvím a EU. (European Commission 2018b)⁹

Tento návrh představoval názory Evropské komise o tom, jak by měla vypadat konečná dohoda o vystoupení. Návrh byl zveřejněn bez schválení členskými státy EU a při jednáních neměl žádný formální status. Po schválení tohoto návrhu by se jednalo pouze o pozici jedné strany při vyjednávání. Dokument obsahoval návrhy, se kterými Spojené království zásadně nesouhlasilo. (Menon 2018) Vláda Spojené království, stejně jako Evropská komise, však byla oprávněna navrhnout vlastní verzi dohody o vystoupení, ale neučinila tak. (The Guardian 2018)

První kapitola Protokolu Irsko/Severní Irsko byla zaměřena na práva jednotlivců. Bylo zde uvedeno, stejně jako ve společném prohlášení, že Spojené království zajistí, aby po jeho vystoupení z EU nedošlo ke snižování práv, záruk a rovnosti příležitostí obyvatel ostrova Irsko. Taktéž zde bylo uvedeno, že Spojené království bude nadále podporovat práci orgánů a institucí vzniklých na základě Velkopáteční dohody. Druhá kapitola byla zaměřena na pohyb osob a bylo zde uvedeno, že Spojené království a Irsko mohou mezi sebou nadále sjednávat dohody týkající se pohybu osob mezi jejich územím. (European Commission 2018b)¹⁰

Nejvíce problematickou částí protokolu, která byla pro Spojené království nepřijatelná, byla třetí kapitola. Součástí společného prohlášení byl závazek, že Spojené království zajistí, aby mezi Severním Irskem a Irskou republikou nevznikly žádné regulační překážky, které nejsou v souladu s Velkopáteční dohodou. Ve třetí kapitole návrhu dohody o vystoupení byla tato problematika řešena prostřednictvím vytvoření společného

---

⁹ Protocol on Ireland/Northern Ireland, s. 98-99

¹⁰ Protocol on Ireland/Northern Ireland, čl. 1-2

regulačního prostoru. Jedná se o prostor bez vnitřních hranic na ostrově Irsko, kde by byl zajištěn volný pohyb zboží, a tím by byla chráněna spolupráce mezi Severem a Jihem. (European Commission 2018b)¹¹ Evropská komise si byla jistá, že jediným způsobem, jak se vyhnout tvrdé hranici mezi Severem a Jihem, bylo úplné sladění právních předpisů mezi Severním Irskem a EU v oblastech nezbytných k zachování přeshraniční spolupráce. (Adler 2018) To by znamenalo že, ustanovení a práva EU, zaměřena na zboží, by byla nadále platná pro Spojené království v oblasti Severního Irsku. Stejně tak celní předpisy by se nadále vztahovaly na Spojené království v oblasti Severního Irsku. Cla na dovoz a vývoz a jiné poplatky by byly nadále zakázány mezi EU a Spojeným královstvím v oblasti Severního Irsku. Nadále by nebylo kvantitativní omezení vývozu a dovozu mezi EU a Spojeným královstvím v oblasti Severního Irsku. Pro zdanění produktů směřujících do, nebo ze Severního Irsku by platila stejná pravidla jako pro členy EU. Také celní orgány Spojeného království zaměřené na území Severního Irsku by nadále rozhodovaly o celních kontrolách. Území Severního Irsku by tak bylo nadále považováno za součást celního území EU, pokud by nebylo nalezeno jiné řešení. Ustanovení a práva EU o daních z přidané hodnoty a spotřebních daních by byla nadále platná pro oblast Severního Irsku. Také ustanovení a práva EU o produkci zemědělství a rybolovu, jednotném trhu s elektřinou a životním prostředím by se dále vztahovala na oblast Severního Irsku. Protokol by měl být uplatňován a prováděn tak, aby byla zachována spolupráce mezi Severem a Jihem. EU v zásadě navrhla, aby na obou stranách hranice dál platily unijní regulace, aby se zamezilo vzniku standardní kontrolované hranice. (European Commission 2018b)¹²

EU jednala tak, aby chránila zájmy svého členského státu, tedy Irské republiky. Vláda Spojeného království zaujímala jiný postoj. Vláda nemohla souhlasit s něčím, co by způsobilo, že Severní Irsko a zbytek Spojeného království by měly odlišné vztahy s EU. Návrhy Evropské komise ohrožovaly integritu Spojeného království, neboť představovaly různé regulační režimy pro Severní Irsko a pevninskou Británii. To by znamenalo vznik hranice v Irském moři, čehož se nejvíce obávala Demokratická unionistická strana. (Menon 2018)

Již v této fázi vyjednávání se obě strany dostaly do slepé uličky. Stejně jako u dilematu vězně měly strany možnost spolupracovat nebo nespolupracovat. Lepší výsledek pro obě strany by byla spolupráce. Strany by musely uznat jejich vzájemnou závislost, vyhodnotit

---

¹¹ Protocol on Ireland/Northern Ireland, čl. 3

¹² Protocol on Ireland/Northern Ireland, čl. 4

všechny možnosti a zvolit tu, která by byla v dané situaci nejvhodnější. V této fázi existovaly dvě možnosti pro budoucí vztah mezi Spojeným královstvím a EU. První byla možnost inspirovat se vztahem mezi EU a Norskem¹³. Spojené království by se tak přihlásilo ke členství v jednotném trhu bez možnosti ho ovlivnit. Druhá byla možnost inspirovat se vztahem mezi EU a Kanadou¹⁴, která by pro Spojené království představovala významná omezení obchodu. Vláda Spojeného království by upřednostnila možnost inspirovat se Kanadou v případě, že by byla připojena ještě dohoda o službách, která by chránila finanční sektor Spojeného království, aby mělo kontrolu nad svými národními podniky a vyjednáváním obchodních dohod. EU by místo toho upřednostnila možnost inspirovat se Norskem, protože byla podobná stávajícím ujednáním, alespoň z ekonomického hlediska, a znamenala by nejméně rušivé řešení brexitu. Protože se jejich názory o nejvhodnějším možném řešení rozcházely, byly obě strany motivovány pro nespolečnou spolupráci, aby učinily nátlak a přesvědčily druhou stranu přijmout řešení, které pro ni nebylo nejvýhodnější. Pokud by obě strany zachovaly tvrdý přístup, znamenalo by to brexit bez dohody. To ani jedna strana nechtěla, ale možnost brexitu bez dohody využívaly jako strategickou hrozbu, aby dosáhly svého cíle. (Demertzis – Viegi 2018)

Theresa May tento návrh tedy odmítla se slovy, že „žádný britský premiér by takový návrh nemohl nikdy přijmout“ (Menon 2018). Také vůdkyně Demokratické unionistické strany Arlene Foster označila dokument za ústavně nepřijatelný a dále prohlásila, že stanovené podmínky tohoto dokumentu by znamenaly ekonomickou katastrofu pro Spojené království. Cílem Spojeného království bylo opustit jednotný trh, celní unii i jurisdikci Evropského soudního dvora. Jediným možným řešením byla dohoda o volném obchodu. (Menon 2018) EU tedy navrhovala, aby vznikla obchodní dohoda, která se bude vztahovat na všechna odvětví a budou v ní stanoveny nulové celní sazby na zboží. EU dále zdůraznila, že musí být zachována rovnováha práv a povinností. EU nemůže poskytnout Spojenému království nějaké výjimky. Stejně tak musí být zachována integrita jednotného trhu. Spojené království si tedy nemůže vybírat, která odvětví jednotného trhu mu vyhovují a která nikoli. (Evropská rada 2018)

Návrh byl následně projednán 27 členskými státy EU a poté byl řádně zaslán Spojenému království. Po těchto jednáních, dne 19. března 2018, byla zveřejněna aktualizovaná verze dohody o vystoupení, kde byly barevně znázorněny části dohody, ohledně kterých stále

---

¹³ Dohoda o Evropském hospodářském prostoru (EHP)

¹⁴ Komplexní hospodářská a obchodní dohoda (CETA)

probíhají diskuze a části na nichž se vyjednavací obou stran shodly. Z hlediska Protokolu Irsko/Severní Irsko byla první kapitola označena žlutou barvou. To znamená, že bylo dosaženo dohody ohledně politického cíle, ale byly ještě nutné nějaké úpravy. Druhá kapitola zaměřená na pohyb osob byla označena zeleně, což znamená, že byl text schválen na úrovni vyjednaváčů. Bílou barvou byla označena třetí kapitola, která byla zaměřena na regulační prostor na ostrově Irsko. Tato barva označovala text, u kterého nebylo dosaženo žádné dohody. (European Commission 2018a)¹⁵

5.3 Návrh dočasného celního režimu

V červnu 2018 Spojené království zveřejnilo návrh dočasného celního režimu ve snaze nalézt řešení Protokolu Irsko/ Severní Irsko. Tento návrh by se vztahoval na celé Spojené království, a tím by se zamezilo celním kontrolám mezi celým Spojeným královstvím a EU. V rámci tohoto režimu by došlo k odstranění cel, kvót a celních pravidel mezi celým Spojeným královstvím a EU. Zároveň by se na Spojené království nevztahovala pravidla společné obchodní politiky EU, s výjimkou pravidel, která jsou nezbytná pro fungování dočasného celního režimu. Nadále by tedy byly uplatňovány vnější tarify EU a celní kodex EU na vnějších hranicích Spojeného království. Tento celní režim by vešel v platnost v případě, že by nebylo nalezeno jiné řešení. Stále se ale jednalo pouze o dočasné řešení, které mělo být nahrazeno konečnou obchodní dohodou mezi EU a Spojeným královstvím. (Cabinet Office of Government UK 2018a)

První navrhovaná změna se týkala celních předpisů, které by se podle původního návrhu měly vztahovat pouze na Severní Irsko. Tento dokument navrhoval, aby se celní předpisy vztahovaly na celé Spojené království. Podle původního návrhu dohody by Severní Irsko mělo zůstat součástí celního území EU. Spojené království v tomto případě navrhovalo vytvořit nové celní území, které by zahrnovalo celní území Spojeného království a EU, anebo ponechat celé Spojené království jako součást celního území EU. Druhá navrhovaná změna se týkala cel na dovoz a vývoz, zdanění produktů Severního Irska a celních orgánů Severního Irska. V rámci této změny by se mělo zamezit vzniku cel na dovoz a vývoz mezi celým Spojeným královstvím a EU. Dále by se mělo zamezit vnitřnímu zdanění na dovoz a umožnit britskému celnímu orgánu působit během dočasného celního režimu. Třetí změna byla zaměřena na ustanovení práva EU o daních z přidané hodnoty a spotřebních daních. Spojené království v tomto smyslu navrhovalo

---

¹⁵ Protocol on Ireland/Northern Ireland, čl. 1-4

nadále uplatňovat společné přeshraniční procesy a postupy z hlediska daní z přidané hodnoty a spotřebních daní. (Cabinet Office of Government UK 2018a)

Tento návrh dočasného celního režimu vykazoval řadu nedostatků. Návrh byl zaměřen pouze na pohyb zboží mezi EU a Spojeným královstvím. Neobsahoval žádná ustanovení, která by řešila pohyb služeb nebo osob. Návrh by navíc umožňoval Spojenému království chránit své zájmy skrze účast v příslušných výborech EU a ve všech nových dohodách o volném obchodu sjednaných EU. Problémem bylo také to, že návrh opět neobsahoval žádné podrobné informace o tom, jak mají být jednotlivá ustanovení realizována, včetně těch, která se týkala regulačních kontrol. (Bay 2018)

EU tento návrh nepřijala, neboť nebyl v souladu s jejími červenými liniemi. Evropská komise preferovala, aby v celní unii EU setrvalo pouze Severní Irsko. Partnerství mezi EU a Spojeným královstvím muselo být v souladu s hodnotami a zásadami EU. I přes skutečnost, že EU respektovala červené linie Spojeného království, bylo nutné zajistit integritu jednotného trhu, nedělitelnost čtyř svobod, samostatnost a rozhodování EU a dodržování základních práv občanů EU. (Schnapper 2020)

5.4 Společné prohlášení vyjednávačů z 19. června 2018

Evropská komise a Spojené království zveřejnily v červnu 2018 druhé společné prohlášení, které informovalo o pokroku dosaženého od zveřejnění posledního návrhu dohody o vystoupení Spojeného království z EU. Konkrétně se jedná o návrh z 19. března 2018. Součástí společného prohlášení byly informace ohledně Protokolu Irsko/Severní Irsko. Od března do června, kdy vzniklo toto prohlášení Spojené království a EU stále nedosáhly shody v oblasti celních aspektů irské pojistky. Bylo nutné zajistit, aby se irská pojistka stala plně funkčním řešením pro Irsko a Severní Irsko. EU však požadovala, aby součástí celního území EU zůstalo pouze Severní Irsko, zatímco Spojené království navrhovalo, aby součástí zůstalo Spojené království jako celek. (European Commission (2018c)

V tomto prohlášení se Spojené království a EU zavázaly, že se budou snažit dohodnout co nejrychleji na řešení situace na ostrově Irsko, neboť se jedná o nezbytnou část dohody o vystoupení. V této době se pracovalo s termínem opuštění EU na konci března roku 2019. Do října roku 2018 tak musela být vyjednána dohoda o vystoupení, aby mohla být včas ratifikována. (Euroskop 2018)

5.5 Plán Checkers

Ve Spojeném království se stále více objevovaly rozdílné názory ohledně budoucích obchodních vztahů a řešení situace na ostrově Irsko. Vláda v čele s Teresou Mayovou trvala na tom, že nadále bude chránit otevřenou hranici v Irsku. Demokratická unionistická strana se ale stále více přikláněla k možnosti tvrdého brexitu, tedy možnosti žádné dohody i za cenu zavedení tvrdé hranice na ostrově Irsko. Výsledkem jednání ve Spojeném království byl plán Checkers, který předložila premiérka Theresa Mayová a kabinet jej schválil v červenci 2018. (Schnapper 2020)

Spojené království v plánu navrhovalo, aby byla vytvořena zóna volného obchodu pro zboží a zemědělské produkty. Toto řešení představovalo způsob, jak zamezit vzniku tvrdé hranice mezi Severním Irskem a Irskou republikou prostřednictvím celkového budoucího vztahu mezi Spojeným královstvím a EU. Na základě tohoto plánu by Spojené království a EU dodržovaly společná pravidla pro zboží a zemědělské produkty. Spojené království by dodržovalo pravidla EU nezbytná pro fungování zóny volného obchodu. V rámci tohoto návrhu by vzniklo kombinované celní území mezi Spojeným královstvím a EU. Na irských hranicích by tak neprobíhaly celní kontroly a zároveň by Spojené království mohlo uplatňovat vlastní tarify pro jeho obchod se zbytkem světa. (Cabinet Office of Government UK 2018b)¹⁶ To znamenalo, že by již nebylo nutné používat irskou pojistku v rámci níž by Severní Irsko zůstalo v celní unii EU. (Schnapper 2020)

Jinak řečeno, podle tohoto plánu by Spojené království nadále dodržovalo pravidla EU týkající se průmyslového zboží a zemědělských produktů. To by Spojenému království umožnilo přístup na jednotný trh EU a zanikla by potřeba celních kontrol mezi Spojeným královstvím a EU. Mezi Severním Irskem a Irskem by vznikla tzv. bezcelní oblast. Zároveň by Spojené království mohlo uplatňovat vlastní tarify a obchodní politiku na zboží směřující do Spojeného království. Plán Checkers by Spojenému království umožnil vytvářet samostatnou obchodní politiku se zbytkem světa, což je jedním z významných důvodů, proč se Spojené království rozhodlo EU opustit. (Carswell 2018) Uplatnění tohoto plánu by však stále znamenalo ústupek ze strany zastánců tvrdého brexitu, kteří byli proti dodržování pravidel EU, jež byla v rozporu s výsledkem referenda o vystoupení. Plán Checkers byl ale nakonec úspěšným pokusem Theresy Mayové, jak

---

¹⁶ Chapter 1, Economic partnership, s. 14-15

smířit různé frakce její strany. Ukázalo se však, že Brusel tento návrh nepřijme. (Schnapper 2020)

V září roku 2018 se uskutečnil Salcburský summit, kde se sešli hlavy států a předsedové vlád EU a proběhla diskuze ohledně plánu Checkers. EU uvedla, že plán Checkers vykazuje řadu pozitivních prvků, ale i přes tuto skutečnost nepovažovala uvedený návrh hospodářské spolupráce za uspokojivý, neboť pobyt na jednotném trhu pouze se zbožím by narušil nedělitelnost čtyř svobod. Dokonce ani návrh celního ujednání nebyl považován za proveditelný. Podle EU by návrhy Theresy Mayové nebyly v souladu s pravidly jednotného trhu a poskytly by britským společnostem nespravedlivou výhodu. (Schnapper 2020) Další jednání tak byla nadále zaměřena na vytvoření funkční a právně závazné irské pojistky. (European Council 2018) Dalo by se říci, že došlo ke střetu červených linií obou stran a nezdálo se, že by EU měla v plánu učinit kompromis. EU neučinila ústupky ze strachu z tvrdého brexitu, jak britská vláda předpokládala. Z dilematu vězně vyplývá, že EU zaujímala tvrdý postoj. Pokud by Spojené království stále trvalo na svých červených liniích a rozhodlo se nespolupracovat, znamenalo by to brexit bez dohody. V posledním kole jednání, které skončilo listopadovou dohodou tak učinila Theresa Mayová ústupky EU. Theresa Mayová byla ochotna prodloužit přechodné období na dva roky, pokud nebude dosaženo obchodní dohody a také uznala, že irskou pojistku nelze časově omezit. Skutečnost, že by Spojené království mělo být vázané na EU bez jasně stanoveného časového limitu, byla odsuzována Demokratickou unionistickou stranou a zastánci tvrdého brexitu. (Schnapper 2020)

5.6 Protokol Irsko/Severní Irsko v návrhu dohody o vystoupení z 14. listopadu 2018

Jedná se o poslední návrh dohody o vystoupení, který vznikl za vlády britské premiérky Theresy Mayové. Součástí tohoto návrhu byl znovu protokol zaměřený na problematiku irských hranic. Protokol byl zcela v souladu s ustanoveními Velkopáteční dohody. Aby bylo možné tuto dohodu vyjednat, rozhodla se premiérka Theresa Mayová přistoupit na mnohem užší vztah s EU než ten, který byl stanoven v červených liniích Spojeného království. (Dunin-Wasowicz 2019) V návrhu bylo připomenuto, že irská pojistka je pouze dočasným řešením.

V tomto protokolu bylo stanoveno, že dokud nebude uzavřena dohoda o budoucím vztahu mezi Spojeným královstvím a EU, bude mezi nimi nadále existovat jednotné celní území.

V protokolu bylo přímo uvedeno, že Spojené království a EU vyvinou maximální úsilí, aby do 31. prosince 2020 vznikla dohoda, která zcela nebo z části nahradí tento protokol. Kdyby dohoda o budoucích vztazích nebyla dojednána před koncem přechodného období, vešla by v platnost irská pojistka na dobu neurčitou. Jednotné celní území by poté zahrnovalo celní území EU a celní území Spojeného království. To znamená, že Severní Irsko a Velká Británie by byly součástí stejného celního území. Aby bylo možné zajistit propustnost irských hranic, ohledně pohybu zboží by platilo, že v rámci jednotného celního území by byly stanoveny jednotné dovozní a vývozní cla a jiné poplatky. Dále by v rámci jednotného celního území muselo Spojené království zajistit, aby jeho tarify a pravidla byly v souladu se společným celním sazebníkem EU, s pravidly EU o původu zboží a s pravidly EU týkajícími se hodnoty zboží pro celní účely. Spojené království by nesmělo používat na svém celním území celní tarify, které jsou nižší než společný celní tarif pro jakékoliv zboží nebo dovoz ze třetí země. Stejně tak by Spojené království nesmělo uplatňovat na svém celním území celní preference. Poté by nesmělo bez předchozího souhlasu smíšeného výboru aplikovat na svém celním území jakékoliv celní kvóty nebo pozastavení cel. Spojené království by také muselo přizpůsobit svou obchodní politiku společně obchodní politice EU. Pro zachování spolupráce mezi Severním Irskem a Irskou republikou by muselo Severní Irsko dodržovat pravidla jednotného trhu. Jednalo se o pravidla týkající se především technické regulace zboží, zemědělské a environmentální produkce a regulace a státní podpory. Severní Irsko by muselo také zůstat součástí jednotného trhu s elektřinou. (Government UK 2018)¹⁷

O této dohodě se muselo následně hlasovat v Parlamentu Spojeného království. Podle Theresy Mayové to byla nejlepší a jediná možná dohoda s EU. Pro Spojené království by tato dohoda znamenala minimální narušení pro podniky a občany zemí EU. (Stamp – Wheeler 2019) EU potvrdila tuto dohodu a měla v úmyslu přistoupit k její ratifikaci. Evropská rada dále prohlásila, že irská pojistka je pouze záložní řešení, které zamezí tvrdé hranici na ostrově Irsko a zajistí integritu jednotného trhu. Ve Spojeném království však panovala jiná situace. (Evropská rada 2019c). Irská pojistka, která byla stále součástí této dohody byla pro zastánce tvrdého brexitu nepřijatelná. O dohodě se mělo hlasovat v Parlamentu již v prosinci 2018, ale Theresa Mayová hlasování odložila, neboť si byla vědoma, že utrpí porážku. K hlasování nakonec došlo v lednu 2019, kdy byla dohoda

---

¹⁷ Protocol on Ireland/Northern Ireland, čl. 2,3,6,7

odmítnuta v poměru hlasů 432:202. (Stamp – Wheeler 2019). K odmítnutí dohody vedlo hned několik důvodů. Demokratická unionistická strana podporující brexit v Severním Irsku se vzbouřila, protože irská pojistka by odlišila Severní Irsko od zbytku Spojeného království. I další strany nechtěly irskou pojistku přijmout, protože by pro Spojené království znamenala riziko, že by Spojené království po brexitu muselo dodržovat část pravidel EU, a to na dobu neurčitou. Liberální demokraté a Skotská národní strana se jednomyslně postavily proti vládě. Proti dohodě se vymezila i Labouristická strana. Nejvíce ale přispělo k porážce Mayové odmítnutí dohody ze strany poslanců Konzervativní strany, kteří taktéž nesouhlasili s tím, aby Spojené království muselo dodržovat pravidla EU. (Aidt – Grey – Savu 2021)

Z pohledu dilematu vězně byl výsledek spolupráce možný, pouze pokud jedna ze stran přijme vizi strany druhé. Britský parlament však dal premiérce Therese Mayové najevo, že nechce, aby se Spojené království vzdalo a zůstalo v celní unii s EU, což nebylo v souladu s červenými liniemi Spojeného království. Britský parlament chtěl dále jednat a dosáhnou dohody, která by neuvěznila Spojené království v celní unii EU a zároveň by zabránila vzniku tvrdé hranice na ostrově Irsko. Spojené království i EU měly stále možnost spolupracovat nebo přeběhnout. Spolupráce by znamenala kompromis ohledně irské pojistky. Možnost přeběhnout by představovala riziko brexitu bez dohody. Obě strany byly motivovány k možnosti přeběhnout. Jedná se o nejlepší možnost, pokud nejsou známy úmysly druhé strany. V tomto případě se jedná o možnost ukázat připravenost a odejít bez dohody a v případě, že se druhá strana rozhodne spolupracovat, tím lépe. Britský parlament tak Therese Mayové naznačil, že EU bude mít ze spolupráce větší užitek, například z časově omezené irské pojistky, než by mělo Spojené království z přijetí požadavků EU a zavedení irské pojistky na dobu neurčitou. (Bershidsky 2019)

EU však odmítla dále vyjednávat dohodu o vystoupení kvůli časové lhůtě, která se krátila. Spojené království mohlo tedy požádat o prodloužení, nebo vystoupit bez dohody. Ani jedno řešení nebylo pro Theresu Mayovou výhodné, proto se rozhodla znovu uspořádat hlasování o dohodě, která již byla jednou zamítnuta. Hlasování proběhlo v březnu 2019 se stejným výsledkem v poměru hlasů 391:242. Theresa Mayová se tak rozhodla požádat o prodloužení lhůty pro vystoupení na 30. červen 2019, než aby Spojené království vystoupilo bez dohody. (Aidt – Grey – Savu 2021)

5.7 Štrasburská dohoda z 11. března 2019

Theresa Mayová se dále snažila přesvědčit poslance Parlamentu Spojeného království o bezpečnosti irské pojistky. Ve snaze nalézt řešení, se kterým by Parlament Spojeného království souhlasil, vznikla Štrasburská dohoda. (Evropská rada 2019b)

Jednalo se o dokument, ve kterém bylo připomenuto, že Spojené království a EU si nepřejí, aby byla irská pojistka použita. Také zdůraznily, že jsou obě strany rozhodnuty nahradit irskou pojistku následnou dohodou, která by zamezila vzniku tvrdé hranice na ostrově Irsko. V dohodě bylo uvedeno, že Protokol Irsko/Severní Irsko bude pravidelně přezkoumáván, a pokud již nebude potřebný přestane se zčásti nebo zcela používat. Na základě této dohody, EU nebude moci jednat s úmyslem uplatnit irskou pojistku na dobu neurčitou. Také vznikla řada závazků k posílení a urychlení procesu vyjednávání. Spojené království a EU přijaly právní závazek okamžitě začít pracovat na nahrazení irské pojistky alternativními opatřeními do konce roku 2020. (Rada EU 2019)

EU Štrasburskou dohodu schválila, aby byl usnadněn proces ratifikace ve Spojeném království. Ani toto ujištění však britským poslancům nestačilo a dohoda byla zamítnuta třetím smysluplným hlasováním na konci března 2019. Theresa Mayová musela znovu žádat o prodloužení lhůty pro vystoupení na 31. října 2019. Vzhledem k tomu, že ústřední politika vlády měla značné nedostatky a její strana se de facto rozpadla, oznámila Theresa Mayová dne 24. května 2019 svou rezignaci. (Aidt – Grey – Savu 2021)

6 Irská pojistka za vlády Borise Johnsona

Po rezignaci premiérky Theresy Maové nastoupil v červenci 2019 na post premiéra Boris Johnson. Po jeho nástupu byly všechny nejvyšší vládní posty obsazeny zastánci tvrdého brexitu. Vláda zintenzivnila plánování brexitu bez dohody a zdůrazňovala, že cílem Spojeného království je vystoupit z EU 31. října s dohodou i bez dohody. (Aidt – Grey – Savu 2021)

Již od počátku, kdy byl Boris Johnson ve funkci premiéra, začal vystupovat proti irské pojistce, kterou vyjednala Theresa Mayová. Požadoval, aby EU přestala naléhat na zavedení irské pojistky do dohody o vystoupení. V srpnu 2019 vláda Borise Johnsona napsala dopis adresovaný EU, ve kterém nastínila obavy z irské pojistky. (BBC News 2019a)

Boris Johnson v dopise uvedl, že irská pojistka je nevhodné řešení ze tří důvodů. Prvním důvodem bylo, že „*irská pojistka je nedemokratická a v rozporu se suverenitou Spojeného království*“ (Prime Minister's Office UK 2019a). Problémem bylo, že irská pojistka měla být v případě potřeby uzavřena na dobu neurčitou. Stanovila by však důležitou regulační hranici mezi Severním Irskem a Velkou Británií. Smlouva by zároveň neumožnila Spojenému království ji jednostranně ukončit a obyvatelé Severního Irsku by neměli možnost ovlivnit právní předpisy, které na jejich území budou platit. Zadruhé irská pojistka bránila Spojenému království zajistit dlouhodobý a udržitelný vztah s EU. Po přechodném období mělo Spojené království opustit jednotný trh a celní unii EU a irská pojistka tomu byla překážkou. Na základě irské pojistky by muselo Severní Irsko zůstat součástí celní unie EU a dodržovat řadu pravidel jednotného trhu. To by mohlo způsobit postupné oddělení Severního Irsku od britské ekonomiky. Jako třetí důvod uvedl, že irská pojistka by mohla být hrozbou pro mírový proces na ostrově Irsko. Vyzval proto EU, aby společně našly „flexibilní a kreativní řešení“ ohledně problematiky irských hranic. K tomu bylo potřeba pokračovat ve vyjednávání s EU, aby se co nejdříve dohodly na alternativním řešení. (Prime Minister's Office UK 2019a)

Boris Johnson byl přesvědčen, že dohoda o vystoupení musí být pozměněna, aby mohla být přijata britským parlamentem, neboť v minulosti byla již třikrát odmítnuta. Důvodem tohoto opakovaného odmítnutí byla irská pojistka. (Hutton – Chrysoloras 2019) Britský premiér uvedl, že britští zákonodárci mohou dohodu o brexitu schválit ještě před 31. říjnem, pokud bude Brusel souhlasit s odstraněním irské pojistky. EU však na původní

irské pojistce trvala, dokud by nebylo nalezeno alternativní řešení a Spojené království doposud nenavrhl žádné reálné alternativní řešení. (Ellyatt 2019a) Boris Johnson v dopise pouze navrhl nahradit irskou pojistku alternativním řešením, ale konkrétní řešení neuvedl.

EU uvedla, že je ochotna uvažovat o praktickém řešení ohledně irských hranic, a zavázala se k rychlému vyjednávání ohledně nahrazení irské pojistky. EU dále uvedla, že alternativní řešení ale musí zajistit, aby nebyla zavedena tvrdá hranice na ostrově Irsko. Dále musí být v souladu s celním řádem EU, musí dodržovat zásady EU, dodržovat pravidla WTO¹⁸ a chránit hospodářství ostrova Irsko. (Campbell 2019)

Ve Spojeném království vznikla komise pro alternativní řešení, kterou vedli konzervativní poslanci Greg Hands a Nicky Morgan. Hlavním cílem této komise bylo nalézt řešení, jak se vyhnout kontrolám na irských hranicích, aniž by bylo nutné dodržovat pravidla a normy EU. Jednou z možností, kterou komise navrhla, bylo zavedení „statusu důvěryhodného obchodníka“. Tento status by byl udělován těm společnostem, které by při jednání s celními orgány byly vyhodnoceny jako spolehlivé a důvěryhodné. Jakmile by společnost získala tento status, nemusela by podstupovat kontroly na irských hranicích. Získání takového statusu by však mohlo být velmi nákladné a musela by to nejdříve schválit EU. Takový status by také nemusel zaručit ukončení všech kontrol na irských hranicích. Dalším návrhem komise bylo využití technologií. Satelitní navigační systémy by sledovaly nákladní automobily při přechodu ze Severního Irska do Irské republiky. Kontrolní týmy by se setkaly s nákladními vozy po dokončení cesty a následně by naskenovaly zboží. Takové řešení by však bylo velmi nákladné a složité. Obě uvedené alternativní řešení by se vztahovaly pouze na celní kontroly a nikoli na samotné kontroly produktů. Komise proto navrhla jako další možnost, aby kontroly probíhaly daleko od hranic. To by podle předpisů EU nebylo možné. (Campbell 2019)

Oficiální návrh Spojeného království, který obsahoval konkrétní řešení ohledně irských hranic, byl EU předložen dne 2. října 2019. (Prime Minister's Office UK 2019b)

6.1 Návrh Spojeného království na nový Protokol Irsko/Severní Irsko

Dne 2. října 2019 vláda Spojeného království zaslala dopis předsedovi Evropské komise Jean-Claude Junckerovi týkající se nového Protokolu Irsko/Severní Irsko. Vláda

---

¹⁸ Světová obchodní organizace

Spojeného království tento návrh onačila jako „*spravedlivý a rozumný kompromis*“ (Prime Minister's Office UK 2019b). Tento kompromis by odstranil z předchozí dohody o vystoupení irskou pojistku, kvůli níž byly předchozí dohody parlamentem Spojeného království třikrát odmítnuty. Problémem bylo to, že původní irská pojistka představovala jakýsi most k budoucímu vztahu s EU, ve kterém by Spojené království bylo úzce spojeno s celní unií EU a v souladu s právem EU. Navrhovaný budoucí vztah však nebyl cílem vlády Spojeného království, neboť vláda Spojeného království usilovala o uzavření dohody o volném obchodu, v rámci které by Spojené království mělo kontrolu nad regulačními záležitostmi a obchodní politikou. Proto byl navržen nový Protokol Irsko/Severní Irsko, který měl naplnit cíle irské pojistky, ale prostřednictvím jiných opatření. (Prime Minister's Office UK 2019b)

Návrh nového protokolu Irsko/Severní Irsko byl založen na pěti základních bodech. Zaprvé měl být i tento nový protokol v souladu s Velkopáteční dohodou. Zadruhé by v novém protokolu měl být zachován společný cestovní prostor, práva všech lidí žijících v Severním Irsku a spolupráce mezi Severem a Jihem, tak jak to bylo stanoveno v předchozím protokolu. Zatřetí by na základě nového protokolu měla být vytvořena regulační zóna pro ostrov Irsko. (Prime Minister's Office UK 2019b) Severní Irsko by dodržovalo spíše pravidla jednotného trhu EU než pravidla Spojeného království. (BBC News 2019b) Tato zóna by tak zamezila regulačním kontrolám obchodu se zbožím mezi Severním Irskem a Irskem. Začtvrté by tato regulační zóna podléhala souhlasu všech, kterých se týká. Výkonná moc a Shromáždění Severního Irska by tedy měly mít možnost schválit ujednání ohledně regulační zóny před tím, než vstoupí v platnost. Tuto možnost by měly mít po dobu přechodného období a poté každé čtyři roky. Totéž by mělo platit pro trh s elektřinou. Jako pátý bod byl uveden návrh, aby Severní Irsko bylo po skončení přechodného období součástí celní unie Spojeného království, nikoli celní unie EU. Tento bod byl pro Spojené království velmi důležitý, neboť obchod se zbožím mezi Severním Irskem a Irskem tvoří něco přes jedno procento celkového obchodu Spojeného království s EU. (Prime Minister's Office UK 2019b) Znamenalo by to, že Severní Irsko a Irská republika by byly na dvou různých celních územích. Nákladní automobily směřující do Irské republiky by tak musely mít celní prohlášení. Tak by se zajistilo, že při vstupu zboží ze Spojeného království do celní unie EU by byly placeny správné celní tarify. Prohlášení by měla být učiněna elektronicky. Namátkové kontroly by však stále měly probíhat, aby

se ověřilo, zda zboží odpovídá informacím v prohlášení. Spojené království, ale v návrhu neupřesnilo, kde by tyto kontroly konkrétně probíhaly. (BBC News 2019b)

Návrh Spojeného království podle EU vykazoval řadu problematických bodů. Plán, aby Severní Irsko vystoupilo spolu se Spojeným královstvím z celní unie EU by znamenal zavedení kontrol na irském ostrově, což bylo v rozporu s dohodnutými cíli irské pojistky. EU tak zopakovala svůj požadavek, aby hranice mezi Irskem a Severním Irskem zůstala otevřená a bez infrastruktury. (UK Parliament 2019b) Mechanismus digitálních kontrol by v praxi také nemohl fungovat. (Kubátová 2019) Dále by Severní Irsko mělo podle návrhu zůstat ve shodě s normami EU pro zboží, pokud by to schválilo Shromáždění Severního Irska do konce přechodného období a poté každé čtyři roky. Spojené království ale také požadovalo, aby se obě strany smluvně zavázaly, že nebudou provádět kontroly na hranicích. EU uvedla, že tento závazek by ohrožoval integritu jednotného trhu EU, kdyby se Shromáždění Severního Irska rozhodlo blokovat dohodu na konci přechodného období nebo později. (Boffey – Stewart 2019) EU proto tento návrh neschválila, ale byla ochotna dále jednat. (Kubátová 2019)

Boris Johnson uvedl, že je tedy odhodlán vyvést Spojené království z EU bez dohody. Snažil se tak zvýšit tlak na Brusel. (Boffey – Stewart 2019) Na základě dilematu vězně můžeme vidět, že Spojené království využívalo brexit bez dohody jako strategickou hrozbu. Jednalo se o poslední pokus vlády Borise Johnsona vytvořit nátlak na EU a přimět ji přistoupit na návrh Spojeného království. Ve skutečnosti byl pod tlakem sám Boris Johnson kvůli britskému zákonu Benn Act, který stanovil, že pokud do 19. října nebude vyjednána dohoda s EU, musí premiér požádat o prodloužení termínu brexitu. Boris Johnson se ocitl v situaci, kdy musel rozhodnout, zda Spojené království vystoupí bez dohody, nebo zda bude potřeby prodloužen termín brexitu. (Kubátová 2019) Nakonec ale obě strany dosáhly kompromisu a dne 17. října 2019 byla uzavřena dohoda o vystoupení na úrovni vyjednávačů. (Evropská rada 2019a) Podle dilematu vězně tak došlo ke spolupráci obou stran.

6.2 Finální Protokol Irsko/Severní Irsko

Tato dohoda vznikla na základě kompromisu obou stran ve vyjednávání. Boris Johnson ustoupil EU a přijal požadavek EU, aby irská hranice zůstala otevřená a nebyly tam prováděny žádné hraniční kontroly. (Morris 2019) V protokolu tak bylo stanoveno, že celní kontroly budou prováděny u zboží přepravovaného z Velké Británie do Severního

Irsko. Tak se předejde celním kontrolám mezi Severním Irskem a Irskem. (Evropská komise 2019b)¹⁹ S tímto ustanovením nesouhlasila Demokratická unionistická strana, neboť se domnívala, že by tyto kontroly poškodily integritu Spojeného království. Dokonce sám Boris Johnson v minulosti prohlásil, že toto řešení je nepřijatelné. Nakonec toto ustanovení přijal, protože existoval kompromis i na straně EU. (Morris 2019)

EU trvala na tom, že alternativní řešení musí zajistit, aby nebyla navracena tvrdá hranice na ostrově Irsko. Nová dohoda však tento požadavek nespĺňuje kvůli mechanismu souhlasu a ukončení, což byla zcela nová část Protokolu Irsko/Severní Irsko. (Morris 2019) Každé čtyři roky po skončení přechodného období poskytne Spojené království Severnímu Irsku možnost hlasovat o protokolu. Shromáždění Severního Irska bude moci rozhodnout, zda souhlasí s užíváním tohoto protokolu. Článek o souhlasu umožní institucím Severního Irska odmítnout tento protokol. V případě, že Shromáždění Severního Irska rozhodne prostou většinou, bude mít shromáždění možnost hlasovat znovu o čtyři roky později. Pokud bude rozhodnuto napříč komunitami, nebude moci Shromáždění hlasovat po dobu osmi let. (Evropská komise 2019b)²⁰ Pokud by Shromáždění Severního Irska nesouhlasilo s užíváním protokolu, pro nalezení nového řešení byla stanovena dvouletá výpovědní lhůta. Toto ustanovení můžeme považovat za časové omezení irské pojistky. (Morris 2019)

Na základě tohoto protokolu se také ustanovilo, že Severní Irsko zůstane součástí celního území Spojeného království a bude zahrnuto do všech budoucích dohod se třetími zeměmi. Pokud tedy Spojené království podepíše dohodu o volném obchodu s jinou zemí, bude do této dohody zahrnuto i zboží Severního Irska. Severní Irsko se bude muset rovněž řídit zvláštními pravidly EU. Především se jedná o pravidla jednotného trhu EU v oblasti technické regulace zboží, zemědělské a environmentální produkce a regulace, státní podpory a dalších oblastí nezbytných pro spolupráci mezi Severem a Jihem. Severní Irsko zůstane také součástí jednotného trhu s elektřinou.

EU dohodu přijala, neboť poskytuje ochranu pro integrovaný jednotný trh a celní unii EU a zamezuje regulačním kontrolám na hranicích mezi Irskem a Severním Irskem. EU tuto dohodu rovněž označila jako „*spravedlivý kompromis mezi EU a Spojeným královstvím*“. (Evropská komise 2019a) Na druhé straně ve Spojeném království se objevovala kritika

---

¹⁹ Protokol o Irsku/Severním Irsku, čl. 5

²⁰ Protokol o Irsku/Severním Irsku, čl. 18

této dohody kvůli opatřením ohledně Severního Irsku. Labouristická strana prohlásila, že se jedná o horší dohodu, než kterou vyjednala Theresa Mayová. Liberální demokraté uvedli, že jsou připraveni brexit úplně zastavit a také Skotská národní strana uvedla, že pro dohodu nebude hlasovat. Vláda Spojeného království, která neměla většinu v britském parlamentu, byla při schvalování dohody závislá především na hlasech Demokratické unionistické strany, která také uvedla, že dohodu nepodpoří. (Ellyatt 2019b)

Dne 19. října 2019 Parlament Spojeného království odmítl schválit revidovaný text dohody. Poslanci se nevyjádřili k tomu, zda dohodu přijmou, či nikoli, a místo toho schválili pozměňovací návrh Letwin k hlavnímu návrhu. Tento návrh stanovil, že poslanci dohodu neschválí, dokud nebude přijata prováděcí legislativa, aby se zabránilo vystoupení bez dohody, pokud by nebyl schválen návrh dohody včas. Protože parlament neschválil vystoupení Spojeného království s dohodou ani bez dohody, byl premiér nucen požádat o další prodloužení lhůty pro brexit. (Jack 2020) Dne 22. října 2019 parlament schválil ve druhém čtení ustanovení dohody o vystoupení ohledně irské pojistky. Zároveň, ale zamítl časový harmonogram Borise Johnsona, který měl umožnit Spojenému království vystoupit z EU do 31. října 2019. Vláda dále uvedla, že od 31. října 2019 se zaměřuje na plánování brexitu bez dohody. Poté, co EU schválila prodloužení brexitu do 31. ledna 2020, vláda Spojeného království pozastavila plánování brexitu bez dohody. (Fella – Miller 2019) V návaznosti na tyto události začal Boris Johnson usilovat o konání všeobecných voleb, které by umožnily Spojenému království dosáhnout dohody i bez souhlasu Parlamentu. Všeobecné volby se konaly 12. prosince 2019. Boris Johnson v těchto volbách zvítězil a získal dostatečný mandát k dokončení brexitu následující měsíc. (UK Parliament 2019a) Spojené království tak ratifikovalo dohodu o vystoupení a dne 31. ledna 2020 vystoupilo z EU.

7 Komparace výsledného Protokolu Irsko/Severní Irsko během vlády Theresy Mayové a během vlády Borise Johnsona

Primárním cílem této kapitoly je nalézt rozdíl v chápání a následném vyjednávání irské pojistky za vlády Theresy Mayové a za vlády Borise Johnsona. Dalším cílem je uvést zásadní rozdíly mezi výsledným protokolem Theresy Mayové a výsledným protokolem Borise Johnsona.

7.1 Postoj vlády Theresy Mayové

Na počátku vyjednávání dohody o vystoupení se vláda Theresy Mayové snažila dosáhnout dohody, která by byla v souladu s tzv. červenými liniemi Spojeného království. Na základě těchto linií mělo být Spojené království po brexitu mimo jednotný trh a celní unii EU. Zároveň se Spojené království zavázalo, že bude chránit Velkopáteční dohodu tím, že zajistí, aby byly irské hranice propustné a nevznikla tam žádná infrastruktura. (Dunin-Wasowicz 2019) V průběhu vyjednávání dohody o vystoupení se však ukázalo, že dosáhnout toho, aby irské hranice zůstaly propustné, aniž by to ohrozilo integritu jednotného trhu EU, což byla červená linie EU, bylo velmi obtížné. První podoba irské pojistky, kterou navrhla Evropská komise, by pro Severní Irsko znamenala užší vztah s EU, než by měl zbytek Spojeného království. Tento návrh odmítala Demokratická unionistická strana, která měla při jednáních o brexitu velký vliv. Odmítala skutečnost, že by pro Severní Irsko platila jiná pravidla než pro Británii. Premiérka Theresa Mayová tento návrh také odmítla, protože byl v rozporu s červenými liniemi Spojeného království.

Vláda Spojeného království tak trvala na tom, aby EU souhlasila se změnou irské pojistky. Návrhy na změnu irské pojistky, které Spojené království předložilo, byly EU odmítnuty, neboť byly v rozporu s červenými liniemi EU. Návrhy totiž nebyly v souladu s pravidly jednotného trhu EU. Nakonec byla vláda Spojeného království nucena učinit kompromis, aby mohla být dohoda o vystoupení vyjednána včas. Theresa Mayová souhlasila s tím, aby přechodné období bylo prodlouženo na dva roky, pokud nebude dosaženo obchodní dohody. Theresa Mayová ale také uznala, že irskou pojistku nelze časově omezit, což bylo jedním z důvodů, proč Demokratická unionistická strana a zastánci tvrdého brexitu nebyli ochotni schválit ani novou podobu irské pojistky. Znamenalo by to totiž, že Spojené království by bylo vázané na EU, ve formě celní unie, na dobu neurčitou. (Schnapper 2020) Nová irská pojistka tedy znamenala užší vztah Spojeného království s EU, než stanovily červené linie Spojeného království a zároveň stále odlišovala Severní Irsko od Británie, proti čemuž se vymezovala Demokratická unionistická strana. Další strany v Parlamentu se také vymezovaly proti tomu, aby Spojené království po brexitu dodržovalo část pravidel EU na dobu neurčitou. Dohoda byla následně třikrát odmítnuta Parlamentem Spojeného království, což vedlo k prodloužení lhůty pro brexit na 31. října 2019 a nakonec k rezignaci premiérky Theresy Mayové. (Aidt – Grey – Savu 2021)

Z pohledu dilematu vězně, Spojené království původně upřednostňovalo možnost nespolupracovat, tedy trvat na svých červených liniích a riskovat brexit bez dohody. Tímto způsobem chtělo přimět EU ke spolupráci, neboť se Spojené království domnívalo, že brexit bez dohody je pro EU větší riziko. EU však zaujímala stejný postoj a premiérka Theresa May ve snaze vyvést svou zemi z EU včas, tak přistoupila na kompromis tedy možnost spolupracovat. S tímto postojem ale nesouhlasil britský parlament.

7.2 Výsledný Protokol Irsko/Severní Irsko Theresy Mayové

Protokol, který byl vyjednáán za vlády Theresy Mayové obsahoval irskou pojistku, která by se vztahovala na Severní Irsko. Tento protokol by však začal platit pouze v případě, kdy by nebyla včas dojednána dohoda o budoucích vztazích, která by zamezila vzniku tvrdé hranice na ostrově Irsko. V tomto případě by začala platit irská pojistka na dobu neurčitou.

Spojené království a EU se v tomto protokolu dohodly na zřízení jednotného celního území pro EU, Severní Irsko i Velkou Británii. Severní Irsko by dodržovalo pravidla jednotného trhu EU, aby byla zachována spolupráce mezi Severním Irskem a Irskem a zabránilo se tak regulačním kontrolám na ostrově Irsko. Spojené království by rovněž dodržovalo některá pravidla a předpisy EU pro zachování spolupráce na irských hranicích. (Hayward, Katy 2021)

7.3 Postoj vlády Borise Johnsona

Poté, co Boris Johnson nastoupil na post premiéra, byly nejvyšší vládní posty obsazeny zastánci tvrdého brexitu. Vláda tak zintenzivnila plánování brexitu bez dohody. (Aidt – Grey – Savu 2021) Hlavním cílem vlády Borise Johnsona bylo vyvést Spojené království z EU 31. října 2019. Boris Johnson byl přesvědčen, že předchozí dohoda, kterou vyjednala Theresa Mayová, musela být pozměna, neboť byla třikrát odmítnuta Parlamentem Spojeného království kvůli irské pojistce. (Hutton – Chrysoloras 2019) Vláda Borise Johnsona proto navrhla nový Protokol Irsko/Severní Irsko, který by nahradil irskou pojistku. Tento protokol ale opět nebyl v souladu s červenými liniemi EU. Nakonec Boris Johnson přistoupil na kompromis, aby původní irská pojistka byla pouze pozměněna. Bylo tedy stanoveno, že celní kontroly budou prováděny u zboží, které směřuje z Velké Británie do Severního Irska. S tím nesouhlasila Demokratická

unionistická strana, protože by tyto kontroly mohly poškodit integritu Spojeného království. Proti dohodě se vymezovaly i jiné strany. (Morris 2019) Parlament nakonec odmítl dohodu schválit. Premiér proto musel požádat o prodloužení lhůty pro brexit. Boris Johnson se nakonec rozhodl uspořádat všeobecné volby, aby posílil svůj mandát pro vyjednávání brexitu. Ve volbách uspěl a podařilo se mu úspěšně vyvést Spojené království z EU 31. ledna 2020. (Jack 2020)

Z pohledu dilematu vězně, vláda Borise Johnsona původně také využívala možnost tvrdého brexitu jako strategickou hrozbu, která měla přimět EU ke spolupráci, tedy přistoupit na návrhy Spojeného království a nahradit irskou pojistku. EU ale stále hrála stejnou hru, když nekompromisně trvala na dodržování svých červených linií. Nakonec obě strany přistoupily na kompromis, slevily ze svých požadavků a rozhodly se tedy spolupracovat. Britský parlament se proti tomuto kompromisu stále vymezoval. Boris Johnson proto uspořádal všeobecné volby, ve kterých posílil svůj mandát a 31. ledna 2020 se mu podařilo vyvést Spojené království z EU.

7.4 Výsledný Protokol Irsko/Severní Irsko Borise Johnsona

Protokol, který vyjednal Boris Johnson obsahoval také irskou pojistku, která již byla časově omezená. Novou součástí protokolu byl mechanismus souhlasu a ukončení. Tento mechanismus umožňoval Shromáždění Severního Irsku hlasovat o tom, zda chtějí nadále využívat tento protokol. Právě toto ustanovení časově omezilo irskou pojistku. V případě, že by Shromáždění Severního Irsku hlasovalo pro ukončení tohoto protokolu, byla by pro nalezení nového řešení stanovena lhůta dva roky. (Morris 2019)

Na základě tohoto protokolu zůstane Severní Irsko součástí celního území Spojeného království. Na Severní Irsko se však budou nadále vztahovat některá pravidla EU, která jsou nezbytná pro zajištění Spolupráce mezi Severem a Jihem. Aby bylo zajištěno dodržování právních předpisů EU, budou probíhat kontroly u zboží směřujícího z Velké Británie do Severního Irsku. (Whitten 2020)

Závěr

Poté, co Spojené království oficiálně oznámilo svůj záměr vystoupit z EU, bylo potřeba vyjednat dohodu o vystoupení. Tato dohoda měla stanovit podmínky, které by umožnily Spojenému království spořádaně opustit EU. Již od počátku vyjednávání se objevovala řada sporných otázek, které stále více komplikovaly vystoupení Spojeného království z EU. Klíčovou překážkou pro dosažení dohody se stala otázka irských hranic. V kontextu teorie vzájemné závislosti lze konstatovat, že mezi Irskem a Spojeným královstvím existuje vzájemná závislost, která byla prohlubována členstvím v EU a brexit by tuto vazbu mohl narušit. Bylo tedy potřeba nalézt řešení, které by zajistilo, aby po brexitu nevznikla tvrdá hranice na ostrově Irsko a byla tak zachována spolupráce mezi Severním Irskem a Irskem a mezi Irskem a Spojeným královstvím. Spojené království a EU však ještě před začátkem vyjednávání stanovily své červené linie, které se navzájem vylučovaly. V průběhu vyjednávání se tak ukázalo, že je velmi obtížné nalézt řešení, které by zajistilo propustnost irských hranic, aniž by to ohrozilo integritu jednotného trhu EU. Zároveň toto řešení mělo zajistit, aby Spojené království mohlo po brexitu vystoupit z jednotného trhu a celní unie EU, což byla červená linie Spojeného království. Nakonec bylo nalezeno řešení v podobě irské pojistky.

Hlavním cílem analýzy bylo zjistit, k jaké došlo proměně dohody o vystoupení z hlediska nastavení irské pojistky. Na základě této analýzy bylo zjištěno, že návrhů na změnu nebo úplné nahrazení irské pojistky se objevilo hned několik. První návrh irské pojistky, který předložila Evropská komise byl Spojeným královstvím odmítán. V tomto návrhu se irská pojistka vztahovala na Severní Irsko, které by zůstalo součástí celního území EU a nadále by zůstalo v souladu s pravidly EU. Takové nastavení irské pojistky však bylo v rozporu s červenými liniemi Spojeného království. Vznikl tak návrh irské pojistky ze strany Spojeného království. Irská pojistka by se podle tohoto návrhu vztahovala na celé Spojené království. Na základě tohoto návrhu by vznikl dočasný celní režim, který by zamezil celním kontrolám mezi celým Spojeným královstvím a EU. Zásadní rozdíl oproti předchozímu návrhu byl ten, že na celé Spojené království včetně Severního Irska by se nevztahovala pravidla společné obchodní politiky EU s výjimkou těch, která byla nezbytná pro fungování dočasného celního režimu. EU však s tímto návrhem nesouhlasila, protože byl v rozporu s červenými liniemi EU, neboť ohrožoval integritu jednotného trhu EU. Dalším návrhem Spojeného království byl plán Checkers, který by

nahradil irskou pojistku vytvořením zóny volného obchodu pro zboží mezi Spojeným královstvím a EU. Tento návrh byl znovu odmítnut EU, neboť byl v rozporu s červenými liniemi EU a vykazoval řadu dalších nedostatků. Theresa Mayová se proto rozhodla přistoupit na kompromis a souhlasila s irskou pojistkou, která by představovala užší vztah s EU, než byl stanoven červenými liniemi Spojeného království. Na základě irské pojistky by tak vzniklo jednotné celní území pro celé Spojené království a EU. Severní Irsko by bylo v naprostém souladu s pravidly EU a Spojené království by muselo dodržovat část pravidel EU. Takto nastavená irská pojistka by začala platit na dobu neurčitou, pokud by nebyla včas uzavřena dohoda o budoucích vztazích. S tímto nastavením irské pojistky však nesouhlasil Parlament Spojeného království. To vedlo v rezignaci premiérky Theresy Mayové. K nejzásadnější proměně irské pojistky došlo za vlády Borise Johnsona. Ten původně navrhoval úplné odstranění irské pojistky, ale nepodařilo se mu vytvořit alternativní řešení, které by EU přesvědčilo, aby irskou pojistku nahradila. Obě strany nakonec přistoupily na kompromis a vznikla irská pojistka, která na rozdíl od té předchozí byla časově omezená pravidelným hlasováním Shromáždění Severního Irska. Dalším zásadním rozdílem bylo to, že Severní Irsko by zůstalo součástí celního území Spojeného království, ale muselo by dodržovat pravidla EU. Regulačním kontrolám na irských hranicích se v tomto protokolu zabránilo tak, že kontroly budou probíhat mezi Velkou Británií a Severním Irskem.

Z hlediska výzkumné otázky, kdo bude z nové dohody více profitovat, práce neposkytla jednoznačnou odpověď. Obě strany při vyjednávání této dohody učinily kompromis. Irská pojistka obsažená v nové dohodě není v rozporu s červenými liniemi EU, dokud by Shromáždění Severního Irska nehlasovalo pro zrušení irské pojistky. Na druhé straně irská pojistka není v souladu s červenými liniemi Spojeného království, ale Shromáždění Severního Irska má možnost pojistku zrušit. Jelikož obě strany slevily ze svých požadavků, není možné jednoznačně určit, kdo bude ve výhodě. EU uvedla, že se jedná o spravedlivý kompromis mezi EU a Spojeným královstvím. I přes skutečnost, že Boris Johnson o této dohodě hovořil jako nejlepší možné, řada politických stran ve Spojeném království dohodu kritizovala. Možnost hlasovat o irské pojistce má Severní Irsko pouze každé čtyři roky. Po tu dobu musí dodržovat část pravidel EU a má s EU jiný vztah než zbytek Spojeného království. To může mít nežádoucí důsledky pro integritu Spojeného království. Z toho můžeme usoudit, že irská pojistka je v současné době více výhodná pro EU než pro Spojené království.

Práce dále poskytuje odpovědi na otázky, proč britská vláda neakceptovala původní dohodu a proč EU na irské pojistce trvala. Vláda Spojeného království neakceptovala původní dohodu kvůli nastavení irské pojistky, která byla v rozporu s červenými liniemi Spojeného království. Cílem Spojeného království bylo po brexitu vystoupit z celní unie a jednotného trhu EU a irská pojistka tomu byla překážkou. Problémem bylo to, že nastavení irské pojistky v původní dohodě by mohlo Spojené království svázat s pravidly EU na dobu neurčitou. Dohodu nemohla britská vláda akceptovat také proto, že by pro Severní Irsko znamenala jiné vztahy s EU, než by měl zbytek Spojeného království. Pokud by Severní Irsko zůstalo součástí celní unie a jednotného trhu EU, mohlo to vést k „oddělení“ Severního Irska od britské ekonomiky. Na druhé straně EU trvala na irské pojistce, neboť byla v souladu s červenými liniemi EU. Irská pojistka zajišťovala zachování integrity jednotného trhu EU, zachování jednoty EU a předcházela vzniku tvrdé hranice na ostrově Irsko. EU jednala především tak, aby chránila zájmy svého členského státu, tedy Irské republiky. Zároveň Spojenému království odmítala poskytnout nějaké výjimky, neboť chtěla hájit své zájmy a zájmy svého členského státu. Na irské pojistce trvala také proto, že Spojené království nepředložilo žádné alternativní řešení, které by bylo v souladu s červenými liniemi EU.

Z hlediska dilematu vězně byly obě strany na počátku vyjednávání motivovány nespolupracovat, tedy trvat na svých červených liniích i za cenu brexitu bez dohody. Tvrdý brexit měl být strategickou hrozbou, která měla přimět druhou stranu přistoupit na návrhy té druhé. Nakonec se Theresa Mayová rozhodla učinit kompromis a přistoupit na irskou pojistku, která byla časově neomezená a znamenala užší vztah s EU, než stanovily červené linie Spojeného království. Proti tomu se však vymezoval britský parlament, který požadoval dodržovat červené linie Spojeného království.

Práce také odpověděla na otázku, co vedlo k tomu, že nový návrh nastavení irské pojistky byl nakonec akceptován ze strany EU i Spojeného království. Nový návrh nastavení irské pojistky byl akceptován ze strany EU i Spojeného království, protože obě strany učinily kompromis. Boris Johnson přistoupil na užší vztah pro Severní Irsko s EU, než bylo stanoveno v červených liniích Spojeného království. EU rovněž učinila kompromis a přijala časově omezenou irskou pojistku. Takto nastavená irská pojistka by ohrozila integritu jednotného trhu EU, tedy červené linie EU, v případě, kdy by Shromáždění Severního Irska hlasovalo pro zrušení irské pojistky. Obě strany tak slevily ze svých červených linií a dilema vězně v tomto případě říká, že se rozhodly pro spolupráci.

Seznam literatury

- Adler, Katya (2018). Brexit withdrawal agreement row: Real crisis or par for course? *BBC News*. 28.2.2018 (https://www.bbc.com/news/world-europe-43235939?intlink_from_url=&link_location=live-reporting-correspondent, 20.3.2021).
- Aidt, Toke – Grey, Felix – Savu, Alexandru (2021). The Meaningful Votes: Voting on Brexit in the British House of Commons. *Public Choice* 186, s 587-617.
- Anderson, James (2018). Ireland's borders, Brexit centre-stage: a commentary. *Space and Polity* 22(2), s. 255-269.
- Barnier, Brian – Hayes, Adam (2021). Game Theory. *Investopedia*. 7.3.2021 (<https://www.investopedia.com/terms/g/gametheory.asp>, 20.3.2021).
- Bay, Benjamin (2018). Brexit Update: UK Proposes A “Temporary Customs Arrangement” On the Northern Ireland Question.. *JDSUPRA*. 13.6.2018 (<https://www.jdsupra.com/legalnews/brexit-update-uk-proposes-a-temporary-53809>, 25.2.2021).
- BBC News (2017). *Election results 2017: Who are the DUP?* 12.6.2017 (<https://www.bbc.com/news/election-2017-40217141>, 17.3.2021).
- BBC News (2018). *What was the Good Friday Agreement?* 10.4.2018 (<https://www.bbc.co.uk/newsround/14118775>, 15.3.2021).
- BBC News (2019a). *Brexit: Boris Johnson says 'anti-democratic' backstop must be scrapped.* 20.8.2019 (<https://www.bbc.com/news/uk-politics-49402840>, 15.4.2021).
- BBC News (2019b). *Brexit: What is Boris Johnson's plan to avoid a hard Irish border?* 2.8.2019 (https://www.bbc.co.uk/news/uk-49909866.amp?fbclid=IwAR25O7pYQU_YR9JYnPl0Tbkvpd6wUiNk5CVGGK5sPXOsPK825HE9-4j1oMM, 21.3.2021).
- Bershidsky, Leonid (2019). Game Theory Says Don't Bet Against a No-Deal Brexit. *Bloomberg*. 30.1.2019 (<https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2019-01-30/theresa-may-s-brexit-gambit-is-a-loser-says-game-theory>, 10.3.2021).
- Boffey, Daniel – Stewart, Heather (2019). Brexit: dismay in Brussels as Boris Johnson finally reveals plan. *The Guardian* 3.10.2019

(<https://www.theguardian.com/politics/2019/oct/02/boris-johnson-unveils-brex-it-plan-for-alternative-to-backstop>, 12.3.2021).

Cabinet Office of Government UK (2018a). Technical note on temporary customs arrangement. 7.6.2018

(https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/714656/Technical_note_temporary_customs_arrangement.pdf, 25.2.2021).

Cabinet Office of Government UK (2018b). *The future relationship between the United Kingdom and the European Union*. 17.6.2018

(https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/786626/The_Future_Relationship_between_the_United_Kingdom_and_the_European_Union_120319.pdf, 28.2.2021).

Campbell, John (2019). Brexit: How could 'alternative arrangements' for the Irish border work? *BBC News*. 22.8.2019 (<https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-48884436>, 5.4.2021).

Carswell, Simon (2018). Brexit explained: What is Theresa May's Chequers plan? *The Irish Time*. 12.10.2018 (<https://www.irishtimes.com/news/world/uk/brexit-explained-what-is-theresa-may-s-chequers-plan-1.3661485>, 11.2.2021).

Demertzis, Maria – Viegi, Nicola (2018). Why a good Brexit outcome matters. *Bruegel*. 22.2.2018 (<https://www.bruegel.org/2018/02/why-a-good-brexit-outcome-matters-and-its-not-just-the-economy-stupid/>, 20.3.2021).

Drulák, Petr (2012). *Teorie mezinárodních vztahů* (Praha: Karolinum).

Dunin-Wasowicz, Roch (2019). Boris Johnson's alternative to the backstop explained. *London School of Economics*. 4.10.2019 (<https://blogs.lse.ac.uk/brexit/2019/10/04/boris-johnsons-alternative-to-the-backstop/>, 19.3.2021).

Ellyatt, Holly (2019a). Get rid of Irish 'backstop' and Brexit deal can still happen, Boris Johnson tells EU. *CNBC*. 20.8.2019 (<https://www.cnbc.com/2019/08/20/boris-johnsons-letter-to-the-eu-says-brexit-deal-can-still-happen.html>, 3.3.2021).

Ellyatt, Holly (2019b). UK and EU strike new Brexit deal in last-ditch talks. *CNBC*. 17.10.2019 (<https://www.cnbc.com/2019/10/17/uk-and-eu-agree-on-new-brexit-deal-boris-johnson-says.html>, 10.4.2021).

Embury-Dennis, Tom (2017). Brexit deal: The key paragraph that broke Theresa May's deadlock with DUP over Irish border. *Independent News*. 8.12.2017 (<https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/brexit-deal-latest-theresa-may-dup-deadlock-broken-irish-border-paragraph-agreement-eu-talks-a8098666.html>, 19.3.2021).

Evropská komise (2019a). *Brexit: Evropská komise doporučuje Evropské radě (článek 50), aby potvrdila dohodu dosaženou o revidovaném protokolu o Irsku / Severním Irsku a revidované politické prohlášení*. 17.10.2019 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_19_6120, 20.3.2021).

Evropská komise (2019b). Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii. 31.1.2020 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12020W/TXT#d1e32-102-1>, 1.4.2021).

Evropská rada (2017a). *Jednání mezi EU a Spojeným královstvím zahájena*. 19.6.2017 (<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-uk-after-referendum/>, 18.3.2021).

Evropská rada (2017b). *Oznámení Spojeného království podle článku 50 TEU*. 29.3.2017 (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20001-2017-INIT/cs/pdf>, 18.3.2021).

Evropská rada (2017c). *Prohlášení Evropské rady (článek 50) k oznámení Spojeného království*. 29.3.2017 (<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/03/29/euco-50-statement-uk-notification/>, 18.3.2021).

Evropská rada (2017d). *Remarks by President Donald Tusk after his meeting with Taoiseach Leo Varadkar*. 1.12.2017 (<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/12/01/remarks-by-president-donald-tusk-after-his-meeting-with-taoiseach-leo-varadkar/>, 18.3.2021)

Evropská rada (2018). *Prohlášení předsedy Donalda Tuska k návrhu pokynů týkajících se rámce budoucích vztahů se Spojeným královstvím*. 7.3.2018 (<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/03/07/statement-by-president-donald-tusk-on-the-draft-guidelines-on-the-framework-for-the-future-relationship-with-the-uk/>, 21.3.2021).

Evropská rada (2019a). *Bylo dosaženo dohody na úrovni vyjednávačů* 17.10.2019 (<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-uk-after-referendum/>, 16.3.2021).

Evropská rada (2019b). *Prohlášení předsedy Donalda Tuska k brexitu*. 20.3.2019 (<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/03/20/statement-by-president-donald-tusk-on-brexit/>, 21.3.2021).

Evropská rada (2019c). *Společný dopis předsedů Tuska a Junckera zasláný premiérce Spojeného království Therese Mayové*. 14.1.2019 (<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/01/14/joint-letter-of-president-tusk-and-president-juncker-to-theresa-may-prime-minister-of-the-united-kingdom/>, 26.2.2021).

European Commission (2017). *Joint report from the negotiators of the European Union and the United Kingdom Government on progress during phase 1 of negotiations under Article 50 TEU on the United Kingdom's orderly withdrawal from the European Union*. 8.12.2017 (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/joint_report.pdf, 19.3.2021).

European Commission (2018a). *Draft Agreement on the withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community highlighting the progress made (coloured version) in the negotiation round with the UK of 16-19 March 2018*. 19.3.2018 (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/draft_agreement_coloured.pdf, 21.2.2018).

European Commission (2018b). *European Commission Draft Withdrawal Agreement on the withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community*. 28.2.2018 (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/draft_withdrawal_agreement.pdf, 20.3.2021).

European Commission (2018c). *Joint statement from the negotiators of the European Union and the United Kingdom Government on progress of negotiations under Article 50 TEU on the United Kingdom's orderly withdrawal from the European Union*. 19.6.2018 (https://ec.europa.eu/info/publications/joint-statement-negotiators-european-union-and-united-kingdom-government-progress-negotiations-under-article-50-teu-united-kingdoms-orderly-withdrawal-european-union_en, 10.3.2021).

European Commission (2021). *Ireland in the EU*. (https://ec.europa.eu/ireland/about-us/ireland-in-eu_en, 12.3.2021).

European Council (2018). *Informal meeting of heads of state or government, 19-20 September 2018*. 11.12.2018 (<https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2018/09/19-20/>, 12.3.2021).

Euroskop (2017). *Institucionální záležitosti v září 2017*. 10.10.2017 (<https://www.euroskop.cz/13/29796/clanek/institucionalni-zalezitosti-v-zari-2017/>, 18.3.2021).

Euroskop (2018). *Barnier: Jednání s Brity pokročila, spory jsou o irskou hranici*. 20.6.2018 (<https://www.euroskop.cz/8953/31235/clanek/barnier-jednani-s-birty-pokrocila-spory-jsou-o-irskou-hranici/>, 15.2.2021).

Farrell, Henry (2017). *The Irish border has crashed Brexit negotiations. Here's what you need to know*. *The Washington Post*. 4.12.2017 (https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2017/12/04/___trashed/, 18.3.2021).

Fella, Stefano – Miller, Vaughne (2019). *Planning for a no-deal Brexit*. *UK Parliament*. 5.11.2019 (<https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8733/>, 1.4.2021).

Gillespie, Paul (2017). *Brexit breaks delicate interdependence between Ireland and UK*. *The Irish Times*. 23.12.2017 (<https://www.irishtimes.com/opinion/brexit-breaks-delicate-interdependence-between-ireland-and-uk-1.3335532>, 17.3.2021).

Gillespie, Paul (2019). *Irish-British relations: Preparing for momentous change*. *Political Studies*. 8.3.2019 (<https://www.psa.ac.uk/psa/news/irish-british-relations-preparing-momentous-change>, 12.3.2021).

Government UK (2018). *Draft Agreement on the withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community*. 14.11.2018 (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/756374/14_November_Draft_Agreement_on_the_Withdrawal_of_the_United_Kingdom_of_Great_Britain_and_Northern_Ireland_from_the_European_Union.pdf, 21.3.2021).

Guelke, Adrian (2019). Northern Ireland, Brexit, and the Interpretation of Self-Determination. *Nationalism and Ethnic Politics* 25(4), s 383-399.

Hayward, Katy (2021). The New Trading 'Relationship' between Great Britain and Northern Ireland: Why, What and How. *The Political Quarterly* 2021(March).

Hutton, Robert – Chrysoloras, Nikos (2019). EU Rejects Johnson's Bid to Reopen Divorce Deal: Brexit Update. *Bloomberg*. 25.7.2019 (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-07-25/johnson-chairs-first-cabinet-after-minister-cull-brexit-update>, 3.3.2021).

Institute for Government (2020). *Irish backstop*. 24.2.2020 (<https://www.instituteforgovernment.org.uk/explainers/irish-backstop>, 2.2.2021).

Jack, Maddy T. (2020). Parliament's meaningful vote on Brexit. *Institute for Government*. 18.2.2020 (<https://www.instituteforgovernment.org.uk/explainers/parliament-meaningful-vote-brexit>, 17.3.2021).

Jedlička, Petr (2019). Co je to irský backstop a proč je tak důležitý. *Deník Referendum*. 31.7.2019 (<https://denikreferendum.cz/clanek/29931-co-je-to-irsky-backstop-a-proc-je-tak-dulezity>, 17.3.2021).

Karlas, Jan (2004). Liberalismus a velké teorie mezinárodních vztahů. *Mezinárodní vztahy* 2004(39), s. 5-19.

Keohane, Robert O. – Nye, Joseph S. (1977). *Power and Interdependence: World Politics in Transition* (Boston: Little, Brown).

Kubátová, Eliška (2019). Uspěje Johnson s tvrdou strategií? Šest otázek kolem vrcholící brexitové ságy, která se zmítá v chaosu. *iRozhlas*. 8.10.2019 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/brexit-boris-johnson-eu-irska-pojistka-summit_1910081824_eku, 5.3.2021).

McGreevy, Ronan (2019). A history of Ireland for outsiders: From Henry VIII to the Troubles. *The Irish Times*. 6.3.2019 (<https://www.irishtimes.com/news/ireland/irish-news/a-history-of-ireland-for-outsiders-from-henry-viii-to-the-troubles-1.3816898>, 15.3.2021).

Menon, Anand (2018). The EU and Britain are playing a high-stakes game of chicken. *The Guardian*. 28.2.2018

(<https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/feb/28/brexit-eu-draft-agreement-britain>, 19.3.2021).

Menon, Anand (2020). What does 'red lines' mean? *UK in a Changing Europe*. 21.9.2020 (<https://ukandeu.ac.uk/the-facts/what-does-red-lines-mean/>, 2.3.2021).

Meredith, Sam (2019). What is the Irish backstop? All you need to know about the border dispute blocking an orderly Brexit. *CNBC*. 11.9.2019 (<https://www.cnn.com/2019/09/11/brexit-what-is-the-irish-backstop-and-why-is-it-so-controversial.html>, 17.3.2021).

Morris, Chris (2019). Brexit deal: Where have the UK and EU compromised? *BBC News*. 17.10.2019 (<https://www.bbc.com/news/uk-50090030>, 12.3.2021).

O'Brennan, John (2019). Requiem for a shared interdependent past: Brexit and the deterioration in UK-Irish relations. *Capital and Class* 2019 (1).

O Connell, Noelle (2021). Impact of a potential 'Brexit,' on the Island of Ireland from a peace and progress perspective. *European Movement International*. (<https://europeanmovement.eu/impact-of-a-potential-brexit-on-the-island-of-ireland-from-a-peace-and-progress-perspective/>, 11.3.2021).

Peacebuilder (2021). A Brief History of The Troubles (<https://emu.edu/now/peacebuilder/2009/02/a-brief-history-of-the-troubles/>, 12.3.2021).

Prime Minister's Office UK (2019a). *PM's letter to Donald Tusk*. 19.4.2019 (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/826166/20190819_PM_letter_to_His_Excellency_Mr_Donald_Tusk.pdf, 2.3.2021).

Prime Minister's Office UK (2019b). *The UK Government's proposal to the EU for a new Protocol on Ireland/Northern Ireland, presented on 2 October 2019* 2.8.2019 (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/836115/PM_letter_to_Juncker_WEB.pdf, 15.3.2021).

Rada EU (2019). *Nástroj týkající se Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii*. 20.3.2019 (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-21014-2019-INIT/cs/pdf>, 14.3.2021).

- Sargeant, Jess (2020). Ireland and Brexit. *Institute for Government*. 19.2.2020 (<https://www.instituteforgovernment.org.uk/explainers/ireland-brexit>, 16.3.2021).
- Schnapper, Pauline (2020). Theresa May, the Brexit negotiations and the two-level game, 2017–2019. *Journal of Contemporary European Studies* 2015 (April).
- Stamp, Gavin – Wheeler, Brian (2019). The Theresa May story: The Tory leader brought down by Brexit. *BBC News*. 24.5.2019 (<https://www.bbc.com/news/election-2017-46225949>, 26.3.2021).
- The Guardian (2018). *The Guardian view on the EU draft withdrawal agreement: exposing Theresa May's leadership void*. 28.2.2018 (<https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/feb/28/the-guardian-view-on-the-eu-draft-withdrawal-agreement-exposing-theresa-mays-leadership-void>, 19.3.2021).
- UK Parliament (2019a). *Rt Hon Boris Johnson MP*. 12.12.2019 (<https://members.parliament.uk/member/1423/electionresult>, 2.4.2021).
- UK Parliament (2019b). *The October 2019 EU UK Withdrawal Agreement*. 18.10.2019 (<https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8713/>, 3.4.2021).
- Ward, Matthew (2021). UK trade with Ireland. *UK Parliament*. 15.1.2021 (<https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8173/>, 18.3.2021).
- Whitten, Lisa C. (2020). Breaking Walls and Norms: A Report on the UK general election in Northern Ireland, 2019. *Irish Political Studies* 35 (2), 313-330.

Cizojazyčné resumé

This bachelor thesis deals with the analysis of the conditions of the Irish backstop in an agreement on the UK's withdrawal from the EU. Irish backstop has become a key obstacle to reaching an agreement. Brexit has an impact on trade and cross-border traffic between the Republic of Ireland and the United Kingdom. The Irish backstop aimed to ensure that there will be no hard border between Northern Ireland and the Republic of Ireland. It also prevented a recurrence of violence in Northern Ireland as before 1998. However, finding a form of Irish backstop that would suit both the United Kingdom and the EU, was very difficult.

In this work was found that The Irish backstop was changed several times during the negotiations. The British Government did not accept the original agreement due to the conditions of the Irish backstop, which was contrary to the UK red lines. The United Kingdom's goal was to exit the customs union and the EU's single market after Brexit, and the Irish backstop was an obstacle. The problem was that conditions of the Irish backstop in the original agreement could tie the United Kingdom to the EU rules indefinitely. The Irish backstop could not be accepted by the British government either because it would mean different relations with the EU for Northern Ireland than the rest of the United Kingdom would have. On the other hand, the EU demanded the Irish backstop, because it was in line with the EU's red lines. The Irish backstop ensured that the integrity of the EU's single market and the unity of the EU were maintained, and that a hard border was not created on the island of Ireland. The EU acted primarily to protect the interests of its member state, the Republic of Ireland. EU also insisted on the Irish backstop because the United Kingdom had not put forward an alternative solution that was in line with the EU's red lines. The most fundamental transformation of the Irish backstop took place under Prime Minister Boris Johnson. The Irish backstop, which, unlike the previous one, was limited in time by a regular vote of the Northern Ireland Assembly. Another difference was that Northern Ireland would remain part of the UK customs territory, but would have to comply with EU rules. Regulatory controls at the Irish border have been prevented by controls between the United Kingdom and Northern Ireland.

For this research, two theories were chosen. In the context of the theory of interdependence, was found that there is an interdependence between Ireland and the

United Kingdom, which has been deepened by EU membership. This interdependence could be broken by Brexit. From the point of view of the prisoner's dilemma, both parties were motivated at the beginning of the negotiations not to cooperate and to insist on their red lines even at the cost of a Brexit with no deal. Hard Brexit was to be a strategic threat to get the other side to accept the other's proposals. In the end, both parties reached a compromise, reduced their demands, and therefore decided to cooperate. This resulted in the conditions of the Irish backstop, which were accepted from both sides.

The result of this work is the finding that the new proposal to set up the Irish backstop was accepted by both the EU and the United Kingdom because both sides compromised. Boris Johnson has entered into a closer relationship with the EU than has been set out in the United Kingdom's red lines. The EU has also compromised and accepted the Irish time-limited backstop. Both sides have thus reduced their red lines and the prisoner's dilemma, in this case, says that they have decided to cooperate.